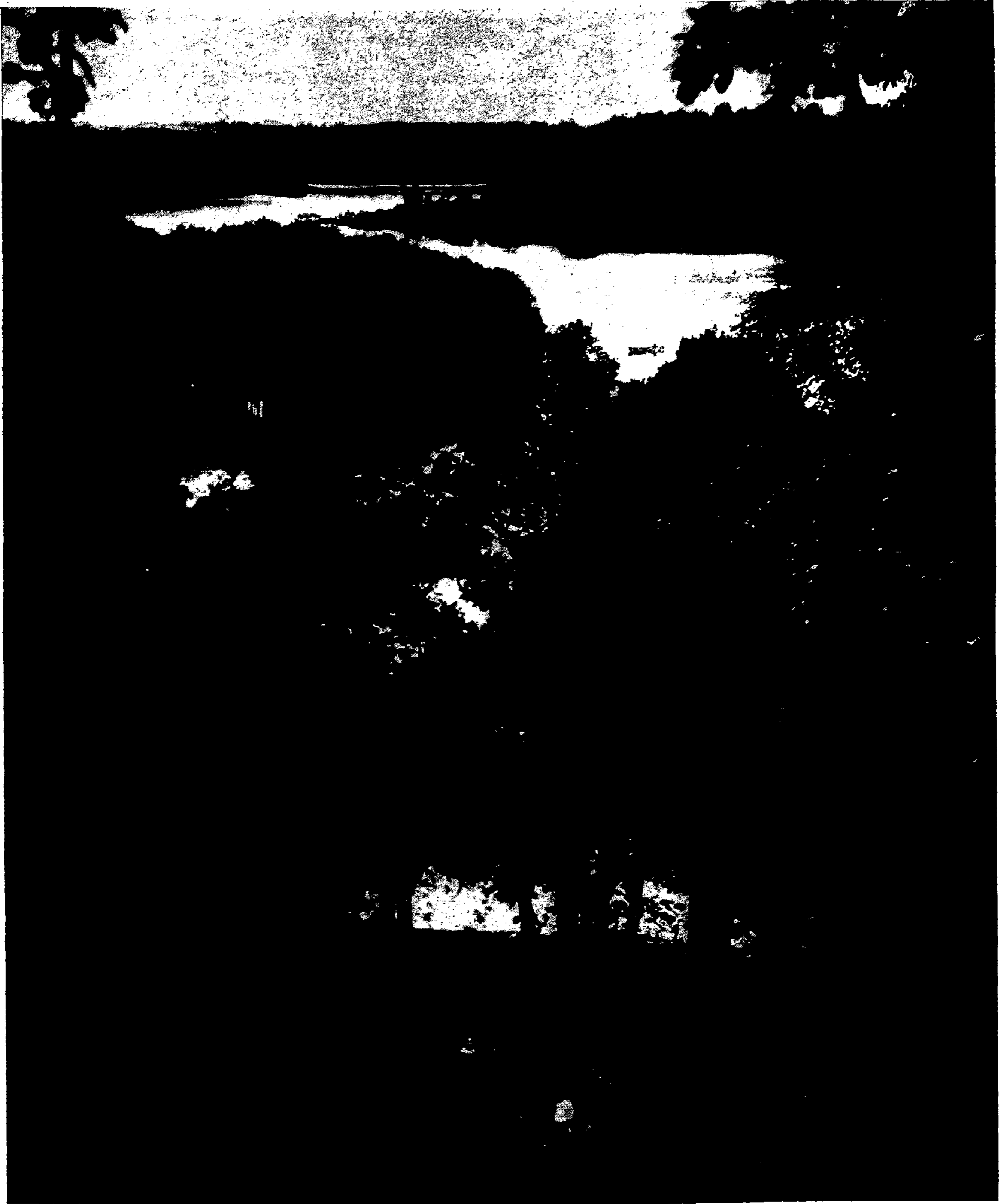

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 22

Dubingiai

V. s. p. Andrikonio foto

Politikos apžvalga.

Svarbūs ginčai nusiginklavimo konferencijoje. Per aviacijos komisijos posėdį buvo labai gyvos diskusijos dėl karo lėktuvų. Mažesnių valstybių atstovai reikalavo visiškai uždrausti karo lėktuvus, kaip puolamąjį ginklą. Prie šio reikalavimo prisidėjo ir vokiečių atstovas, kuris nurodo, kad Vokietija po didžiojo karo panaikino savo karo aviaciją. Prancūzijos ir Belgijos atstovai šiam pasiūlymui priešinosi, pareikšdami, kad vokiečių susilyginimo su kitais ginklavimo atžvilgiu reikalas neįeina į šios komisijos darbus ir kad jie bendrai abejoja, ar pagal Versalės sutartį Vokietijai tam tikri ginklai uždrausti. Tuomet vokiečių atstovas pasiūlė, kad vis dėlto tuojau būtų svarstomas pasiūlymas panaikinti visą karo aviaciją. Bet, deja, šis pasiūlymas buvo 22 balsais prieš 7 atmetas.

Ižymus anglų politikas Lordas Sesilis pareiškė, kad karo žinovų ginčai nusiginklavimo konferencijoje yra tikra nesąmonė, nes karas yra jų profesija ir paskutinis tikslas, o konferencija tuo tarpu nori karo pavojų sumažinti. Kitas anglų atstovas šioj konferencijoje pareiškė, kad ši konferencija gali pasisekti tik tuomet, jei joje dalyvaus, be žinovų ekspertų, ir politikai, kurie norės įvykdyti savo taikos pasižadėjimus. Tuo tarpu ekspertai tik ginčijasi dėl technišku reikalų ir nedrįsta atsisakyti nuo bent kokios ginklo rūšies.

Mandžūrijoj smarkiai veikia partizanų grupės. Naujoji Mandžūrijos valstybė vis dar neramu. Kiniečių ir japonų partizanų grupės slankioja po valstybę ir kariuoja tarp savęs ir su naujos vyriausybės kariuomenės dalimis. Dėl tų karų miestai dažnai pereina iš rankų į rankas ir todėl gyventojams tenka daug nukęsti.

Amerika nori, kad Lozanos konferencijoj būtų išspręstas reparacijų reikalas. Iš Vašingtono pranešama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės dar galutinai neišsprendė, ar dalyvaus Lozanos konferencijoj, nes šioj konferencijoj numatyta pirmiausia svarstyti valiutos ir kitus ekonominio bei finansinio pobūdžio reikalus ir paskui tik karo skolų reikalą.

Mat, aišku, kad Europos ekonominė padėtis tuomet turėtų įtakos į karo skolų sutvarkymą ir to amerikiečiai nenori ir todėl jie siūlo, kad nesurištų šiuos du reikalus ir valiutos reikalai būtų svarstomi po Lozanos.

Be to, Lozanoj dar yra kliūčių iš prancūzų pusės, nes renngias pasiūlyti, kad nutrauktų konferenciją šešiams mėnesiams. Tuo būdu vargiai ar ši konferencija netrukus duos vaisių, nes čia trūksta gero noro.

Vokiečiai reikalauja nusiginklavimo, o tuo tarpu patys stato naują kreiserį. Vokiečių biudžete yra numatyta keletas milijonų naujam kreiseriui statyti. Dabar, nepaisant jokių finansinių sunkumų, vokiečių karo ministerija reikalauja šią sumą perleisti jai, kad galėtų vykdyti jūrų programą, t. y. statyti naują kreiserį. Iš vienos pusės vokiečiai kalba apie nusiginklavimą, o iš kitos pusės ginkluojasi.

Naujas vokiečių ginčas su lenkais Haagos Tribunole. Vokietijos pilietis kunigaikštis Plesso turi didelius dvarus Lenkijoje. Šiuos dvarus lenkų vyriausybė konfiskavo (pasisavino) ir vokiečių vyriausybė dėl to skundėsi Tautų Sąjungoj, bet jokių rezultatų nepasiekė. Dabar ji dėl to reikalo nori patiekti skundą tarptautiniam teismui — Haagos Tribunalui. Tenka progos pažymėti, kad lenkai jau nemaža bylą turėjo Haagos Tribunole ir daugumą jų prakišo.

Lenkai pralaimėjo Tautų Sąjungoj bylą su Dancigu. Dabar eina ginčas tarp lenkų ir Dancigo dėl muitų, kuriais lenkai nori apdėti įvežamas į Lenkiją Dancigo prekes. Šis ginčas buvo perkeltas į Tautų Sąjungą. Tautų Sąjungos Taryba ir jos teismas, atsiklausdamas ekspertų (žinovų) nuomonės pareiškė, kad lenkų tezė (nuomonė) neatitinka lenkų - Dancigo muitų sąjungos ir pavedė savo komisariui Dancige šį ginčą sutvarkyti šio Tautų Sąjungos nutarimo pagrindu. Todėl, ir vėl lenkai pralaimėjo tarptautinėj plotmėj bylą ir vėl visas pasaulis galėjo įsitikinti, kad lenkų politika yra visais atžvilgiais klaidinga ir neteisinga.

Lenkijos politinės svajonės. Iš Latvijos pranešama, kad ten gauta žinių iš Lenkijos militarinės organizacijos plėtimosi. Šios organizacijos tikslas prijungti prie Lenkijos Pabaltijo valstybes. Taip „politikuoti“ gali tik lenkai.

Austrija prašo Tautų Sąjungos pagalbos. Sąryšy su savo katastrofiška ekonom. padėtimi. Austrija kreipėsi į Tautų Sąjungą, prašydama pagalbos. Šis reikalas Tautų Sąjungos netrukus bus svarstomas drauge su kitų kraštų pairusių ūkių reikalais.

Pasikėsiniimas Japonijoj. Praeitą savaitę buvo nužudytas Japonų ministeris pirmininkas. Per tardymus paaiškėjo, kad pasikėsintojai buvo nepatenkinti jo vedama politika. Jų nuomone, buvusi pasyvi kaimynų, ypač Kinų, atžvilgiu.

Vokiečiai rengėsi pagrobtį Klaipėdą. Kai kurie užsienio ir mūsų laikraščiai rašo, kad vokiečiai ginkluota jėga rengėsi užimti Klaipėdos kraštą. Lietuvos pasieny buvęs paruoštas Reichsvero pirmas raitininkų pulkas, Pillau uoste stovėjęs „Leipzig“ kreiseris, kuris turėjęs įplaukti į Klaipėdos uostą ir iškelti vokiečių kariuomenę. Be to, Rytprūsių organizacijos buvusios pasiruošusios žygiui į Klaipėdą ir laukiusios įsakymo. Tik krašto apsaugos ministeris gen. Groener'is neleides žygio pradėti.

Naujas Klaipėdos gubernatorius. Vietoj atsistatydinusio Klaipėdos gubernatoriaus Merkio paskirtas nauju gubernatorium Vytautas Gylys, ligšiol buvęs Lietuvos generalinis konsulas Londone.

„Blogiau, negu per karą“. Taip užvardino amerikiečiai naują Amerikos automobilių judėjimo aukų statistiką. Statistika sudarė specialiai samdytas žmogus, priėjęs labai liūdnu išvadu, kad amerikiečiai dabar, taikos metu, gyvendami namie yra daug pavojingesnėj padėtyj, negu buvo didžiojo karo metu kautynių laukuose.

Per 18 didž. karo mėnesių — sako statistika — Amerikos kariuomenė neteko 50.510 žmonių, o per 18 paskutinių mėnesių didžiųjų Amerikos miestų gatvėse ir Amerikos plentuose per automobilių katastrofas žuvo 50.900 žmonių.

Be to, per automobilių katastrofas yra daug ir materiališku nuostolių, kurių dydis apskaičiuojamas milijardais dolerių.

Futbolo žaidimas su dujokaukėmis. Vienas anglų pėstininkų pulko vadas buvo labai susirūpinęs, kad kareiviai be noro atlieka užsiėmimus su dujokaukėmis.

Visi strategai mano, kad būsiančiojo karo metu kariams kautynių lauke dažniausiai teks būti su dujokaukėmis.

Norėdamas pripratinti kareivius dėvėti dujokaukes, samojingas pulkininkas suruošė futbolo rungtynes, per kurias abi dvi komandos žaidė užsidėjusios dujokaukes.

Pasirodė, kad šita priemonė buvo pati tinkamiausia pratinėti kareivius ilgesnį laiką naudotis dujokaukėmis.

Kiek gyveno pasaulyje žmonių? Vienas anglas po ilgų ir sudėtingų apskaičiavimų priėjo išvados, kad pasaulyje yra gyvenę 46 trilijonai mūsų sentėvių — Adomo ir Ievos vaikų. Žemė — milžiniškas kapinynas, nes kiekvienoj jos kvadratinėj pėdoj ilsisi mažiausiai penkių žmonių dulkės. Jei visą žemės paviršių padalintume į kapus, tai į vieną kapą tektų sudėti 130 žmonių.

Taip pat įdomūs anglo statistikos duomens apie iki šiol gyvenusius žmones atskirose pasaulio šalyse. Anglijoj, pav., 1480 m. gyveno daugiausia 3.700.000 gyventojų, t. y. pusė dabartiniame Londone gyvenančių žmonių. Prancūzijoje tuo pat metu gyventojų skaičius siekė 12.500.000, t. y. tris kartus mažiau, negu dabartinėj Vokietijoj.

50 milijonų. Apskaičiuota, kad paskutinių dviejų šimtmečių karai ir revoliucijos pražudė apie 50 milijonų žmonių. Štai to laiko didesniųjų karų aukos:

Per septynerių metų karą (1756 — 1763 m.), kada Prūsijos karalius Fridrikas, Anglijos padedamas, kariavo prieš Austriją, Prancūziją, Rusiją, Švediją ir Lenkiją, žuvo 554.000 žmonių. Per Prancūzų revoliucijos karus žuvo 1.400.000 žmonių (1789 — 1794 m.). Napoleono karai (1798—1815 m.) pražudė 1.700.000 žmonių. Krymo arba rytų karas (1853 — 1856 m.) pražudė 785.000 žmonių. Amerikos Jung. Valst. kovose už nepriklausomybę žuvo 700.000. 1905 m. Rusų — Japonų karė žuvo 625.000 žmonių, kurių tarpe nemaža ir lietuvių. Pasaulinis karas (1914 — 1918 m.) pražudė 23 mil. žmonių.

Čia suminėta tik patys žymiausiai to laikotarpio karai, o kiek dar buvo kitų karų, revoliucijų, kur taip pat žuvusių skaičius didelis.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Svt. Skyrius.

Redaktorius plk. Itn. Kulzinas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. gegužės 26 d.

Nr. 22 (678)

Devintinės — gyvo vandens šaltinis

Mūsų pasakose gana dažnai minimas gyvo vandens šaltinis. Kažin kas ten išėjo į kovą su slibinu. Slibinas stiprus; žmogus jau jau būtų buvęs nugalėtas, jo jėgos jau baigė išsekti, tik jis prisiminė gyvo vandens šaltinį, ištrūko iš slibino rankų ir, pribėgęs prie šaltinio, atsigėrė ir susiėmė su slibinu ir jį nugalėjo.

Žmonių pasakos sukurtos ne vien vaikams maldyti, jų gyvenimo išminties mokyti. Labai dažnai pasakose atspindi giliausi tautų troškimai ir nujautimas būsimų įvykių, kurie šiandien atrodo pasakingi, neesami. Ag senovės pasakose buvo kalbama apie vežimus be arklio, apie stebuklingus balnus, ant kurių užsėdęs galėjai padangėmis skraidyti. Tos pasakos šiandien jau tikrovė.

Ir gyvo vandens šaltinis ne tuščias vaizduotės prasimanymas. Jaučia žmogaus širdis tą baisią kovą, kurią reikia kovoti su įgimtu palinkimu į piktu, kurs, kaip slibinas, ne kartą pavergia žmogaus sielą, ir dėl to ji kenčia, nes dvasią turėtų viešpatauti, o ne žemesniosios prigimties galios. Todėl paskui ne kartą žmogus graužiasi, nerimauja, blaškosi ir gėdinasi tokio pažeminimo ir neištikimybės savo aukštesniam pašaukimui ir šv. Dvasiai.

Oi, kaip sunki kova su įgimtu sugedimu, paveldėtu iš tėvų ir visos praeities! Nejaugi žmogaus prigimtis taip nelemtai sukurta, kad ji iš savęs nepajėgia gyventi, taip, kaip ji jaučia, kad turėtų gyventi?

Nejaugi? Nes visoje gamtoje toks tikslingumas. Ir ką tuomet sako žmogaus širdis? — Jei manyje pačiame nėra užtenkamų jėgų tą silpnumo slibiną nugalėti, tai turi būti už manęs jėgų šaltinis. Jaučia tai žmogaus dvasia, apie ją jis sapnuoja, svajoja, savo vaikams skelbia pasakų pavidale.

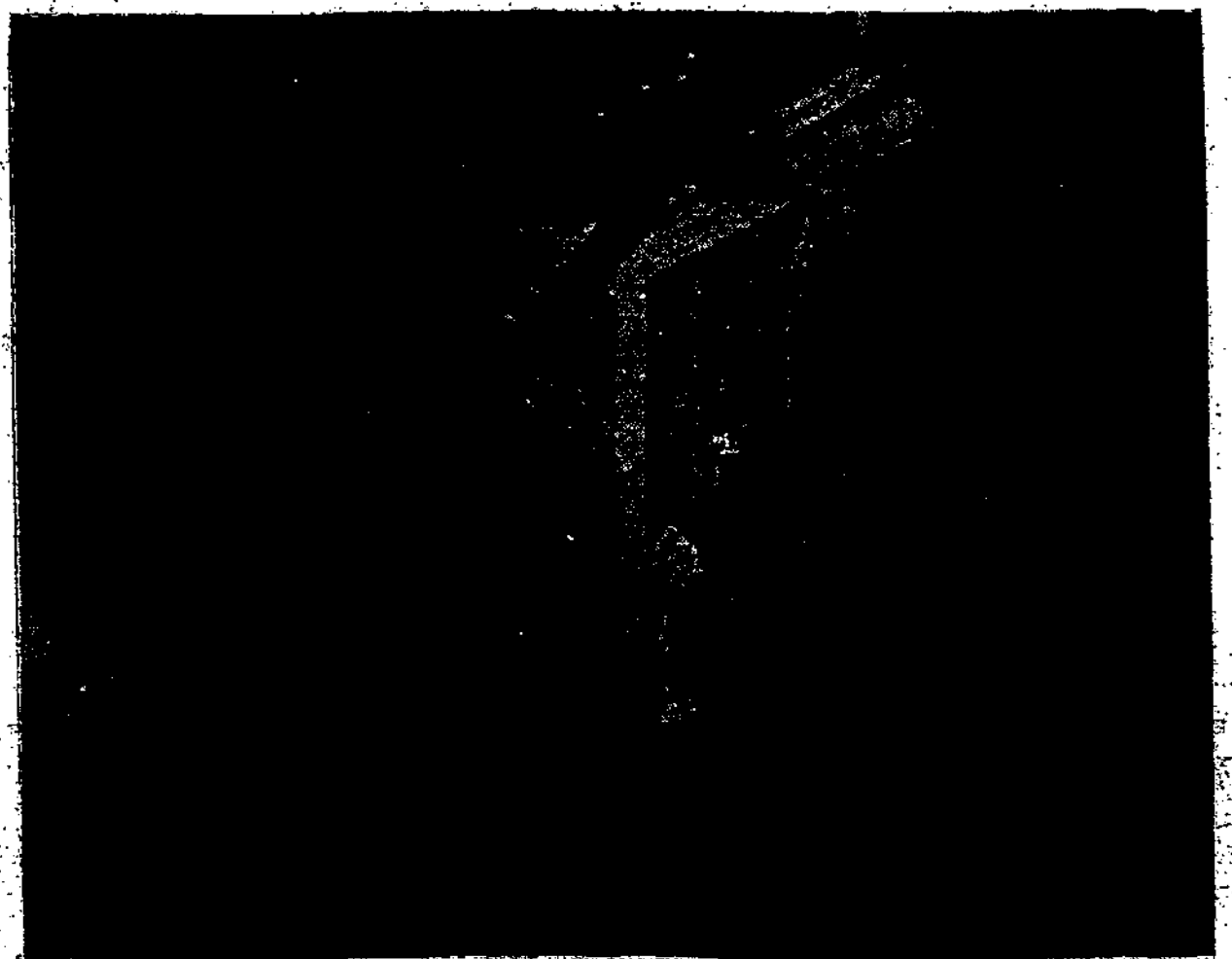
Ir neapsirinka. Yra gyvo vandens šaltinis! Tik, kovojant, laikas nuo laiko reikia pribėgti ir atsigerti. Jo atsigėręs, slibiną nugalėsi.

Niekuomet netrūko žmogui paramos iš to, kurs žmogų leido: nuo pasaulio įkūrimo šventoji Dvasia veikia žmogaus sieloje, savo malone stiprindama, apšviesdama ir pašventindama sielą, bet ypač Viešpats Jėzus Kristus, pasaulio Atnaujintojas ir Vaduotojas, tų šaltinių atvėrė, būtent, įsteigdamas Naujojo Įstatymo Sakramentus, iš kurių tikrasai gyvo vandens šaltinis yra ypač šv. Eucharistija, Švenčiausias Sakramentas. Ypač ji turėjo galvoj Viešpats Kristus, kada, sėdėdamas prie Jokūbo šulnio, kalbėjo su moteriške samarijietė: „Jei tu pažintumei Dievo dovaną ir kas yra tas, kurs tau sako: duok man gerti, tu tikrai būtumei prašiusi, ir jis duotų tau gyvo vandens... Vanduo, kurį aš jam duosiu, bus jame šaltinis vandens, trykštančio į amžinąjį gyvenimą“ (Jon. 4, 10. 14).

Ir netrukus, ginče su minia po padauginimui duonos, paskelbė tą šaltinį įsteigsias. „Aš gyvenimo duona... O duona, kurios aš duosiu, yra mano kūnas... Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, jei nevalgysite žmogaus

Vilnius: šv. Stepono bažnyčia.

Vilniaus kraštas: šventorius.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo“ (Jon. 6, 48—54). Pažadą įvykdė per pasūtinę vakarienę su savo mokiniais. Kad čia dideli ir šventi dalykai vyko, parodė Viešpats ir tuo, kad prieš dalinant apaštalams tą dangišką duoną ir taure, Jis jiems kojas nuplovė: sėdant į Viešpaties stalą reikia būti taip tyram, kad nė dulkių nebūtų ant kojų. Tai paveikslas sielos tyrumo.

Ir pasidarė šv. Eucharistija Kristaus karalystėje tuo šaltiniu, iš kurio visais amžiais silpnas žmogus sėmės sau stiprybės.

Kad žmogui tas šaltinis brangus, kad jo čia didelis turtas, rodo ir tai, kad jį apsupa tuo, kas žemėj brangiausia: nesigaili nei aukso, nei šilko, nei meno, kad tik šv. Eucharistija kuo brangiau ir gražiau būtų laikoma, kuo kilniau būtų nešiojama.

Nėr ko todėl stebėtis, kad žmogus mėgsta lankyti šv. Eucharistiją, sakydamas: „introibo ad altare Dei — įeisiu į Dievo altorių, į Dievą, kurs linksmia mano jauuystę“ (Ps. 42), pats vienas tyliai, ramiai parpuolęs prieš didįjį altorių, iškeldamas Viešpačiui savo vargus ir reikalus. Negana to. Jaučia reikalo, kartais viešai, iškilmingai, bendrai pareikšti Viešpačiui savo tikėjimą ir meilę, savo pasitikėjimą ir dėkingumą.

Senajo Įstatymo Sandoros Skrynia buvo paveikslas, simbolis, šv. Eucharistijos. Jau tada, tą šventenybę — Skrynią nešant, žmonės nesivaldė džiaugsmu. Karingas karalius Dovydas, tas valstybės kūrėjas ir gynėjas, kaip parašyta Karalių Knygoje (2 Kar. 6, 14), „šokinėjo visomis jėgomis Viešpaties akivaizdoje... Taip Dovydas ir visi Izraelio namai vedė Viešpaties Sandoros Skrynią su džiaugsmu ir gaudžiant trimtams“.

Kaip kadaise Kristų lydėjo jeruzaliečiai, mums primena Verbų sekmadienis. Minia iš džiaugmo tiesė savo drabužius ant kelio, kiti kirto medžių šakas ir klojo ant kelio; ėjusios priešaky ir paskui sekusios minios šaukė: Osanna Dovydo sūnui! Osanna aukštybėse! Jam Jėsus į Jeruzalę, sujudo visas miestas.

Ir dabar mes turim tokią iškilmingo Viešpaties Kristaus garbinimo dieną, kada su šv. Eucharistija per Devintines išeiname viešai į gatvę. Šventadieniškai pasipuošę, apsupam mes ją, šv. Eucharistiją, su giesmėmis ir muzika, su vėliavomis ir kitais garbės ženklais, reikšdami ir šaukdami visam pasauliui: Tu solus Sanctus, tu solus Dominus, Tu solus Altissimus, Jesu Christe — Tu vienas Šventas, Tu vienas Viešpats, Tu vienas Aukščiausias, Jėzau Kristau! Garbę ir šlovę, Dieve malonės, tegu per amžius tau duoda žmonės!

Kun. A. Sabaliauskas.

Darbas ir mokslas

Kiekvienas darbas yra paremtas mokslu. Be mokslo nėra darbo vaisių. Pirma mes mokomės teoretiškai, išmokstame pačių reikalingiausių žinių, o vėliau mes jas taikome gyvenime, stengiamės teoretiškai žinias pritaikinti praktiškai, kad tuo būdu atsiktumėm iš teoretinio mokslo apčiuopiamų vaisių. Mokyti nelengva, tačiau be mokslo gyventi neįmanoma. Imkim profesorių, stalių, techniką ir t. t. Kaip žinome, visos šios profesijos mums yra reikalingos. Jei gu tie žmonės būtų nesimokę, iš jų nė vienas nebūtų mokėjęs atlikti savo darbą. Tuo būdu mes būtumėm tebegyvenę tuos pačius laikus, kada žmogus pats sau

gamino visus reikmenis, kurie jam būtų buvę reikalingi kasdieniniam gyvenime. Aišku, kad toks natūralistinių laikų darbas buvo menkos vertės, žemos kokybės.

Todėl ir jūs, kariai, esate pašaukti kariuomenėn mokytis ir dirbti kariškoje srity. Jūsų, karių, profesija yra garbinga. Karys yra pašauktas kariuomenėn ne tam, kad tik atitarnautų, bet kad išmoktų kariškų mokslų; kad tuo būdu būtų paruošta daugiau tėvynės gynėjų. Kariškas mokslas yra gana sudėtingas ir reikalaujantis ypatingo atsidėjimo ir darbo. Kaip žinote, kariškas mokslas taip pat skirstomas į teoretišką ir praktišką mokymą. Atsiekti gerų mokslo vaisių, mažai to, kad karys tik teoretiškai mokėtų, bet svarbiausia, kad galėtų tas žinias praktiškai pritaikinti. Ir vienas ir antras mokymas reikalauja daug darbo ir iniciatyvos. Norint atsiekti gerų darbo vaisių, reikia daug mokytis. Sakysim, greitas kareivio orientavimasis per kautynes (be viršininko nurodymų) reikalauja

Kav. kariūnai aspirantai lauko tarnybos praktikos metu. Uždavinių aiškinimas ir pareigų paskirstymas vietoj.

(V. p. K. Ripskio foto).

dar daug patyrimo. O tai kariuomenėje visuomet atsiekama. Tik darbo! Arba vėl. Negana to, kad karys gerai žinotų šaudymo teoriją: iš kokių dalių susideda šautuvas ir t. t. Reikia, kad karys visas tas žinias mokėtų praktiškai įgyvendinti, žinotų, kaip lauke prie įvairių oro sąlygų su taikikliu pasielgti, mokėtų atstumą spręsti, mokėtų taikliai šaudyti ir t. t.

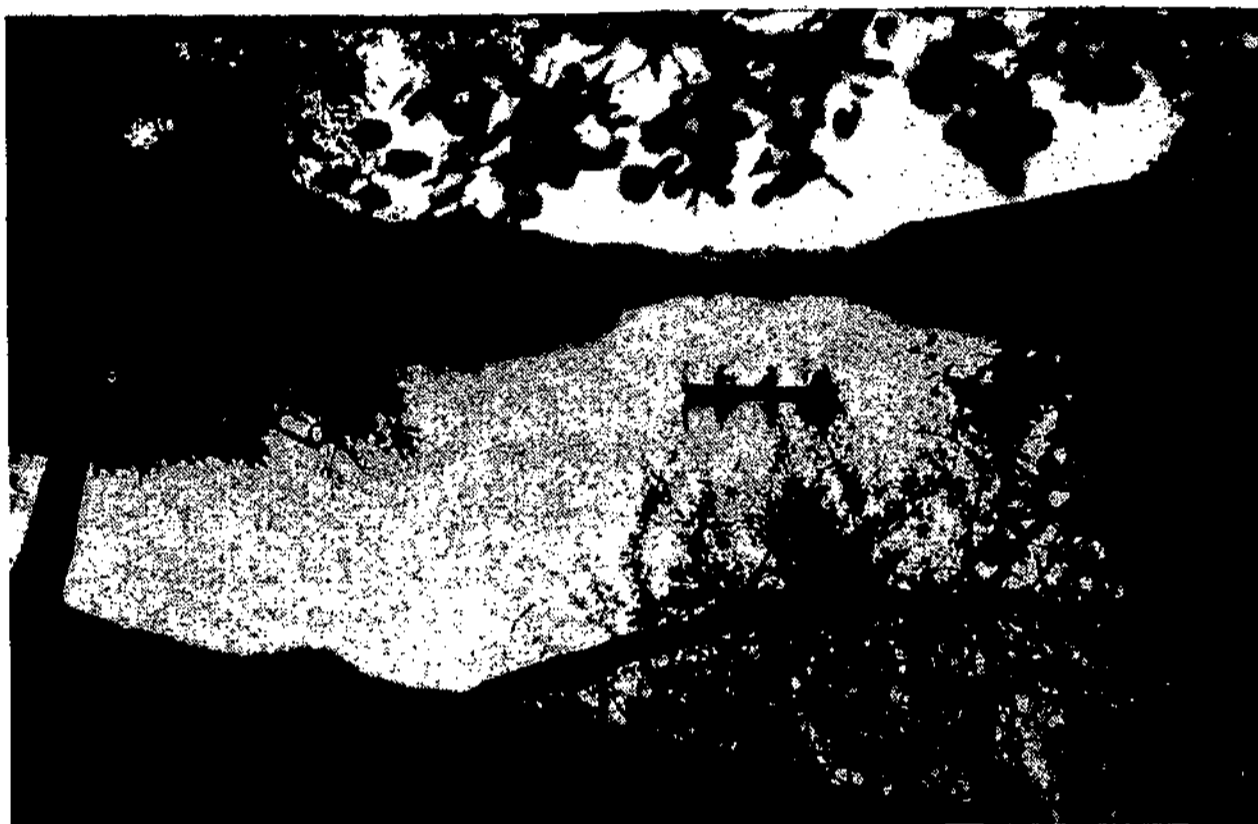
Tam tikslui per naujokų apmokymus yra atliekami šaudymo pratimai, praktiški užsiėmimai ir kit. Žodžiu, kariuomenėje yra taip sutvarkyta, kad karys yra visiškai paruošiamas kautynėms. Tačiau karių paruošimas kautynėms reikalauja intensyvaus darbo. Kiekvienas mokymas labiau nusiseks, kai karys pats savo iniciatyva stengsis. O mokslas ir darbas visuomet duos gerų vaisių. Todėl, kary, atsimink kokiam tikslui esi pašauktas kariuomenėn ir tai tau turi būti paskatinimas prie darbo. Neužmiršk, kokį atsakingumą neši prieš visą kraštą. Nelauk viršininkų raginimų dirbti, bet pats viską sąmoningai dėkis į galvą. Tada tu būsi tikras karys. Neveltui 1931 m. švietimo ministeris p. Šakenis yra pasakęs: „Kiekvienas mokslas yra geras, bet geriausias tas, kuris moko ginti savo tėvynę“.

J. B.

Dubingiai

Dažnai mes pasigėrėdami minime Šveicariją ir jos gamtos grožybes. Daug tą šalį yra mačiusių, gerai pažįstančių, bet dar daugiau yra norinčių ją pažinti. Tačiau ar mes viską gerai pažįstame, kas yra pas mus. Tiesa, mes žinome keletą mūsų krašto išymesnių vietų, bet tikrojo tų vietų vaizdo neturime.

Dubingių ežeras žiūrint nuo piliakalnio.
(V. s. p. Andrikonio foto).

Ir kur turėsi, kad mes mieliau keliaujame toli į užsienius, turime nemaža išlaidų, ir ten svetimomis gėrybėmis džiaugiamės, kai tuo tarpu savo tėvynės gražiųjų vietų dar nesame matę ir nesistengiame jų pamatyti ir geriau pažinti. Svetimi vaizdai apvilko mūsų akis, apkalė ledais širdis, o savajam kraštui likome šalti... Jei imtume daugiau dairytis po savąją tėvynę, tai tikrai rastume daug daug pasakiško gražumo vaizdų.

Klystų, jei kas manytų, kad mūsų krašte nėra gamtos gražumu apdovanotų vietų. Yra daug, tik jos labai apleistos. Bendrai, mūsų krašto pagražinimo reikalu beveik nieko nedaroma. O jei tuo reikalu būtų parodyta bent kiek daugiau iniciatyvos, tai mūsų kraštas beveik prilygtų ir kitiems, lankytojų mėgiamiems, kraštams.

Reikia pažymėti, kad gamtos grožiu apdovanotos vietos yra daugumoj ir istoriškos. Žinoma, jos nėra vien dėl to gražios, kad istoriškos. Jos visuomet buvo gražios. Istoriškos liekanos rodo, kad tos vietovės mūsų sentėvių buvo mylimos, tankiai gyvenamos ir tik šiandien visai apleistos, užmirštos. Apie vieną tokią užmirštą kampelį bent trumpai noriu pakalbėti.

Dubingiai (Ukmergės apkr.). Daug kam šis vardas yra nežinomas — visai svetimas.

Dubingiai yra mūsų tėvynės pietų rytuose — prie pat administracijos linijos. Dubingiai yra mažas, užmirštas ir šiandien reikšmės nustojęs miesteliukas. O Vytauto Didžiojo laikais yra buvęs net apskrities miestas. Miestelio trobos medinės, daugiausia žydų

gyvenamos. Tačiau šį kartą turiu tikslo rašyti ne apie miestelį ir jo gyventojus. Tad, palikę jį, eikime pasižvalgyti po plačiąsias Dubingių apylinkes.

Tuoju už miestelio, vakarų pusėje, rasime gana aukštą, beveik vienais ažuolais apaugusį ir ežero iš trijų pusių apsuptą, kalną. Tas kalnas vadinamas „Pilis“. Užkopę ant Pilies kalno viršaus, pačioje aukščiausioje vietoje, rasime mūro griuvėsius. — Tai kunigaikščių Radvilų pilies griuvėsiai. Ant kitos pakilumos (į pietus nuo pilies) vėl griuvėsiai, turį gana tvirtą (galima įlįsti) urvą. Tai kalvinų bažnyčios liekanos.

Nuo buvusios pilies į vakarus eina gana ilgas, gražus, kaip pusrutulis, gubrys: jis nusileidžia beveik iki ežero. Yra rimto pagrindo manyti, kad senovėje yra buvęs urvas, nes gubrį pakasęs vėl rasi mūro liekanas. Teko girdėti žmones pasakojant, kad čia tikrai yra buvęs slaptas urvas, ėjęs net ežero dugno apačia. Tačiau sunku tikėti, kad ši pasakėlė turėtų ką nors bendro su šios vietos istorija. Nes be šios pasakėlės, kurią tik vienas kitas temoka, daugiau pasakų žmonių atmintyje nėra užsilikę. Nėra ko stebėtis. Vietos gyventojai ištautėję, todėl lietuviškos liekanos ir pasakos apie jas jų visai neįdomina. Jei kas buvo likę buvusių kartų atmintyje, tai naujosios pasakubėjo užmiršti.

Pilies kalnas yra labai gražus, vietomis atrodo lyg žmonių piltas. Kur žvilgsnį mesi — pamatysi vis naujus, gražumo kupinus vaizdus. Ir negailestinga rudens ranka ilgai nepajėgia tų vaizdų išnaikinti.

Iš čia, vakaro prieblandoje pažvelgęs į pietų pusę, matai krauju pasrūvusią pašvaistę. Tai ten mūsų

Dubingių piliakalnis iš rytų pusės.
(V. s. p. Andrikonio foto).

žilagalvis senelis Vilnius neša sunkią gyvenimo našą.

Dubingių apylinkės kalnuotos ir ežeringos. Vaikščiojančiam čia nuolat tenka kopti į kalną ir vėl

Karių nusikaltimai

(Žiūr. „Kario“ 21 nr.).

101 str. pasakyta, kad kareiviai, kurie nemandagiai pasielgė su savo dalies viršila ar puskarininkiu, arba su grandiniu ar eiliniu, kurių valdiniu buvo kaltininkas, yra baudžiami: 1) už nusikaltimus numatytus 96 str. — drausmės pabauda, 2) už nusikaltimus numatytus 97 str., — nuo 1 iki 4 mėn. karo kalėjimo, o jeigu nusikalto rikiuotėje — nuo 1 iki 1½ metų drausmės dalių; 3) už nusikaltimus, pasakytus 98 str., — nuo 1 iki 2 metų drausmės dalių, o jeigu nusikalto rikiuotėje arba vyresnį sužeidė ar jo kūną sužalojo, arba įvyko mirtis, kaltininkas baudžiamas sunkių darbų kalėjimu nuo 8 iki 12 metų, o karo metu — nuo 15 iki 20 metų. Jeigu šitame 101 str. paminėti nusikaltimai yra prieš kitos dalies viršininką ar puskarininkį, čia pasakyta bausmė švelninama dviem ar trimis laipsniais.

Igulos ir sargybų tarnyba. Manau, kiekvienas karys žino, kokią didelę reikšmę kariuomenėje turi sargybos. Jos saugoja taikos metu: 1) valstybės turtą, sukrautą įvairiuose kariškuose sandėliuose, 2) suimtuosius karo kalėjime, daboklėje ir pan., 3) palaiko viešąją tvarką įvairių tautos nelaimių metu: per gaisrą, potvynį, neramumą ir pan., 4) saugoja valdžios asmenis, — o karo metu jų svarbiausias uždavinys — saugoti mūsų kariuomenę nuo netikėto priešų puolimo. Iš statutų žinome, kad sargybos jų pareigas eiti padeda: patruliai, jos, sargai ir apsauginiai. Paskutiniai skiriami įvairiems transportams, kaliniams, areštuotiems ir belaisviams lydėti, kurių atsakingumas yra toks pat, kaip ir sargybų. Sargybos savo uždaviniui vykdyti postuose stato ginkluotus karius — sargybinius. Didelė garbė ir atsakingumas tenka sargybiniui: jo rankose dažnai būna visos valstybės saugumas. Sargybinio pareigos, sakau, yra garbingos todėl, kad, eidamas tas pareigas, jis yra laikomas kaip *neliečiamas asmuo*, vadinasi, jis tuo laiku yra pastatytas į ypatingą padėtį, nes: 1) išeina iš priklausomybės savo tiesioginių viršininkų, kurie negali net bausti ar šnekinti sargybą einančio savo valdinio; 2) turi teisės tiek civiliams, tiek kariams patiekti tam tikrų tarnybinių reikalavimų; 3) tam tikrais atsitikimais turi teisės vartoti ginklą. Šitą sargybinio neliečiamybę griežtai saugoja ir mūsų karo įsta-

leistis į pakalnę — lyg laivui banguojančioje jūroje. Tarp tų kalnų tyso ežerai — ežerėliai, kurių įvairiaspalvėmis varsomis saulės spindulių papuoštame vandenyje linksmi maudosi vargo nepažįstą paukšteliai — narai ir antys, ir žuvys.

Ežerų krantai daugiausia aukšti, vietomis — statūs, gražiai apaugę medeliais: beržais, lazdynais, alksniais... Šių medelių tankmėje malonu klausytis, kaip tyliais vasaros vakarais linksmi lakštingalos suokia.

Visi tie kalnai kalneliai, ežerai ežerėliai teikia gražių ir kiekvienai širdžiai malonių vaizdų.

Sunku to krašto grožybę tinkamai čia atvaizduoti: tą galima tik matyti ir jausti... Šį kraštelį tikrai galima vadinti „Lietuvos Šveicarija“.

S. Mockaitis.

tymai. Karo baudž. statutas numato bausmę nuo 2 savaičių iki 4 mėnesių karo kalėjimo arba nuo 1 iki 2 metų drausmės dalių už sargybinio *įžeidimą* žodžiu ar nepadriu elgesiu, o jeigu sargybiniui ar sargybai buvo *suduotas* kokiu nors daiktu fiziškas *smūgis*, tai šita bausmė didinama iki 3 metų drausmės dalių. Aukščiau minėjau, kad sargybinis, eidamas savo pareigas, turi teisės kariams ir civiliams įsakyti, jeigu tas įsakymas turi ryšį su jo tarnyba. Karo baudž. statutas už tokių sargybinio ar sargybos reikalavimų nevykdymą baudžia, atsižvelgiant į tai, ar nusikalto taikos, ar karo metu, ar, pagaliau, kautynių lauke — prieš akivaizdoje. Pirmuoju atveju baudžiama karo kalėjimu nuo 2 savaičių iki 4 mėnesių arba drausmės dalių nuo 1 iki 2 metų, antruoju atveju — drausmės dalių nuo 2 iki 3 metų ir trečiuoju atveju — sunkių darbų kalėjimu nuo 4 iki 6 metų. Žymiai aukštesnės bausmės yra skiriamos už ginkluotą sargybinio puolimą arba pasipriešinimą jo ar visos sargybos reikalavimams. Ir čia įstatymas žiūri kokiose aplinkybėse nusikaltimas įvyko. Jeigu tai buvo taikos metu, tada baudžiama sunkių darbų kalėjimu nuo 4 iki 8 metų; karo metu šita bausmė didinama nuo 12 iki 20 metų, o svarbesniais atsitikimais skiriama net mirties bausmė. Tuo tarpu kautynių lauke už panašų nusikaltimą numatyta tik viena bausmės rūšis, būtent — mirties bausmė sušaudant. Tokia pat bausmė yra skiriama ir taikos metu už užpuolimą sargybos ar sargybinio, kuris saugoja Valstybės Galvą. Pagaliau, kas tyčia nukauna sargybinių yra baudžiamas: taikos metu — sunkių darbų kalėjimu iki gyvos galvos, arba nuo 15 iki 20 metų, o karo metu — mirties bausme.

Aukščiau buvo kalbama apie nusikaltimus, nukreiptus prieš sargybas arba sargybinių neliečiamybę. Dabar pažiūrėsime, kaip įstatymas baudžia patį sargybinių ar sargybos narį už nevykdymą savo pareigų. O tos pareigos yra gana sudėtingos ir sunkios. Jos yra išdėstytos mūsų vidaus tarn. stat. VI dalyje ir todėl aš jų čia nekartosiu. Karo baudž. statutas už nevykdymą bendrų taisyklių, nustatytų sargybos, baudžia nuo 2 mėn. ir 2 savaičių iki 4 mėnesių, o jeigu karys netinkamai ėjo sargybinio pareigas, kurios nustatytos tam tikrai sargybai, — tad jis baudžiamas nuo 1 iki 3 metų drausmės dalių. Didelis pasitikėjimas yra reiškiamas sargybiniui ar sargybos nariui, kuriam pavesta saugoti suimtuosius, kurių tarpe kartais būna labai kenksmingų valstybės atžvilgiu asmenų. Todėl už paleidimą tokių asmenų sargybos nariai yra baudžiami nuo 2 iki 3 metų drausmės dalių. Jeigu šis nusikaltimas padarytas tyčia, tikslu padėti suimtajam pabėgti, tad kaltininkai baudžiami sunkių darbų kalėjimu nuo 8 iki 15 metų arba net mirties bausme, — jeigu įvykis buvo karo metu. Sargybos viršininkas, vedėjas ir sargybinis negali pasišalinti iš savo vietų negavę reikiamo leidimo, nors jų gyvybei grėstų pavojus. Todėl ir karo įstatymai už tokius nusikaltimus gana sunkiai baudžia: taikos metu — sunkių darbų kalėjimu nuo 4 iki 8 metų, o karo metu — nuo 10 iki 20 metų arba iki gyvos galvos, arba net mirties bausme, žiūrint nusikaltimo svarbumo. Iš sargybos būsto taip pat negali pasišalinti be sargybos virši-

Eikime saulės keliais

Jau gilioje senovėje saulės spindulių gydomąją galią žinojo graikai ir romėnai.

Žmogaus organizmas yra toks pat gamtos kūrinys, kaip ir visa gyvūnija žemėje. Medžiai, žolė, vaisiai ir daržovės auga ir turi vienokią ar kitokią spalvą tik saulės spindulių dėka. Negalėdamas gyventi be gryno oro, vandens ir įvairių maisto produktų, žmogus naudojami, kaip gydymosi priemone, ir geradauriais saulės spinduliais.

Saulė teigiamai veikia ir žmogaus organizmą. Gydomoji saulės reikšmė — ne nauja, bet rimtai pagrįsta ir įrodyta tiesa.

Didžiojo karo metu daugelis anglų ligoninių sužeistus karius, išplovę jiems žaizdas, guldydavo atvirame ore prieš saulutę. Jos gydomieji ultravioletiniai spinduliai dezinfekuodavo žaizdas, užnuodydami jose bakterijas greičiau, negu tai galėtų atlikti perrišamai ir kitos gydymo priemonės. Dažnai atsitikdavo, kad kautynių lauke nukentėję nuo nuodingų dujų pagydavo išimtinai saulės vonių pagalba. Sergantiems plaučių džiova saulės spinduliai taip pat reiškia savo stebuklingas gydomas galias.

Dabar, kai nepaprasta saulės gydomoji galia visu pripažinta, viso pasaulio geresniuose kurortuose įgyvendinama nauja idėja — daugiau apsinuoginti.

Paprastai, saule nudega sveiki žmonės daugiau, ligoti — mažiau. Džiovininkas, pavyzdžiui, nors ir norėdamas, niekuomet saule neįdegs tiek, kiek gali įdegti sveikas žmogus.

Vis dėlto, nežiūrint į tą didelę saulės spindulių gydomąją galią, įdegti reikia palaipsniui.

Yra normalu, kad pirmąją dieną reikia kepintis nedaugiau penkių minučių, antrąją — 10, paskui 15, 20 ir t. t. Pripratinus odą prie saulės spindulių veikimo, paskui per dieną galima gulėti saulės spinduliuose nors ir keletą valandų. Silpnesnės sveikatos žmonėms, nepasitarus su gydytoju, visiškai nepataria-

ma naudotis saulės gydymosi būdu. Staigūs saulės nudegimai ne tik kankina, bet neretai yra ir gana kenksmingi žmogaus organizmui.

Buvo atsitikimų, tiesa, labai maža, kad žmonės nuo staigių saulės nudegimų mirdavo.

Jei labai saulė kaitina, patartina galvą laikyti uždengtą kuo nors baltu (tik ne guminiu), kad galėtų išvengti saulės apopleksijos.

Užsienyje deginimasis saulėje visuomet glaudžiai rišamas su gimnastika, kuri atliekama čia pat gryname ore, ant upės, ežero, arba jūros kranto. Daugelyje užsienio mokyklų yra specialūs sporto ir gimnastikos instruktoriai, kurie nurodo besigydančioms saulės spinduliais vieną ar kitą sporto arba gimnastikos rūšį.

Mūsų kariuomenėje prigijęs futbolo žaidimas yra geras pavasari ar rudenį, kai vanduo šaltas ir negalima maudytis, bet nieku būdu jis nepavarduos van-

Karštą dieną 8 p. pulko kariai maudosi Rėkyvos ežere. (Bagdono foto).

dens sporto vasarą, kai tiek daug oro, saulės ir švaraus vandens. Pulko rajonuose žaisdamas futbolą žmogus sudulksta, suprakaituoja, tuo tarpu tą patį futbolą žaisdamas paupyj visuomet gali atsigaivinti šaltu vandeniu, kvėpuoti grynu oru.

Jau praėjo gražaus pavasario šventė Sekminės, sužaliavo pievos ir pumpurais, žiedais apsiklojo medžiai. Miestiečiai sekmadieniais visomis susisiekimo priemonėmis dumia į miškus, pievas, kad po sunkios savaitės darbų atsikvėptų ir pasigėrėtų gamta, stiprintų savo kūną ir blaivintų mintis. Ar negeriau ir mums, kariams, sulaukus sekmadienio, užuot eiti į miestą gatvėmis pasivaikščioti, pasukti kita kryptimi — į laukus, miškus ir pievas.

Saulės keliais eidami, gryna juoda žeme, o ne miesto asfaltu, mes stiprinsime savo kūną ir ugdysime savo dvasios jėgas, kas kiekvienam kariui — Tėvynės gynėjui — yra daugiau reikalinga, negu Onytės ar Zosytės viliojantieji akių žvilgsniai.

Tat į saulę, kariai!

Ant. Gulkis.

ninko leidimo ir kiti sargybos sudėties nariai. Šiuo atveju jie baudžiami: taikos metu — sunkiųjų darbų kalėjimu nuo 1½ iki 4 metų, o karo metu nuo 4 iki 6 metų. Tačiau už pasišalinimą iš sargybos kautynių lauke, esančios netoli priešo, skiriama aukščiausia bausmė — mirties bausmė sušaudant. Tas, kas kursytų ar įkalbinėtų atlikti aukščiau pasakytus nusikalstamuosius darbus, — yra baudžiamas karo kalėjimu nuo 1 iki 4 mėnesių arba drausmės dalių nuo 1 iki 2 metų. Jeigu sargybos uždavinys yra saugoti valstybės turtą nuo kitų, tad juoba šitą turtą negali paliesti nei sargybinis, nei sargybos viršininkas. Todėl mes matome, kad karo įstatymai už pavogimą, sunaikinimą, pasisavinimą ar sužalojimą jiems pavesto saugoti valstybės turto be pasigailėjimo baudžia sunkiųjų darbų kalėjimu nuo 4 iki 8 metų. Dar verta paminėti, kad krašto gynėjams — kariams, jiems saugojant valstybės sieną, griežtai uždrausta ne tik patiems užsiimti kontrabanda, bet ir padėti kitiems varyti šitą žalingą kraštui darbą. Už tokius nusikaltimus baudžiama sunkiųjų darbų kalėjimu iki 6 metų.

(Bus daugiau).

Br. P-lis.

Priešgaisrinė miškų apsauga

Pirm negu kalbėti apie priešgaisrinę miškų apsaugą, reikia nors trumpai susipažinti, kokią turi reikšmę mūsų ekonominiame gyvenime miškai.

Mūsų valstybėje, be okupuotos dalies, suaugusio, spygliuoto ir lapuoto miško yra apie 755.353 ha. Vidutiniškai spygliuoto miško 1 ha kainuoja apie 4.000 litų, o lapuoto apie 2.000 litų.

Iš šių skaičių matyti, kad miškuose yra neišsemiamai didelė dalis mūsų valstybės turto, kuris planingai naudojamas nemažėja. Iškirtojo miško vietoj atsisėja arba atsiželdo jaunas miškas. Mūsų miš-

Neįvertinamas pinigais grožis. Miškas — poilsio bei sveikatos vieta.

Miškus turime branginti ir saugoti. Priešgaisrinę miškų apsaugą turi rūpintis ne tik miškų administracija, bet ir visi mūsų krašto gyventojai.

Miškų gaisrai ir jų priežastys. Tikslių žinių apie miškų gaisrus iš senovės visai nėra, nes priešgaisrinę miškų apsauga tada niekas beveik ir nesirūpino. Vasaros metu miškų gaisrai tuomet buvo normalus dalykas.

Didžiausi mūsų nepriklausomoje valstybėje miškų gaisrai buvo 1931 m. Bingelių girininkijoje, Va-

užgesintų degtukų, neužgesintų papirosų nuorūkų, nuo galutinai neužgesintų laužų, nuo medžioklės šautuvų užkamšalų, užtaisytų pakulomis, nuo garvežių ir kitų čia nepažymėtų priežasčių. Bet būna ir tyčia padegami miškai.

Yra žinomi atsitikimai, kad žmonės padegdavo mišką norėdami paskui pigiau nupirkti nukentėjusį nuo gaisro mišką arba, kad būtų jis kertamas arčiau jų kaimo. Retkarčiais valdiškas miškas padegamas ir todėl, kad būtų geresnė gyvuliams ganykla, nes įtręstame nuo gaisro pelenais podirvyj auga daugiau ir maistingesnės žolės.

Bet buvo atsitikimų, kad miškas padegamas ir iš keršto miškų administracijai už jos stropų miško saugojimą.

Kova prieš miškų gaisrus yra nelengva, nes dažniausiai miško gaisrų kaltininkai yra nežinomi.

Todėl reikalinga plati propaganda kiekvienam keliaujančiam per mišką piliečiui išsaminti, kad nuo jo neatsargaus miške elgimosi su ugnimi gali kilti gaisras ir sunaikinti didelius valstybės turtus, nes reikia turėti galvoje ir tai, kad miško taip greit negalima užauginti. Kertamam malkoms lapuotam miškui reikalinga augti mažų mažiausiai 40—50 metų, o pušims ir eglėms, iš kurių gali būti dirbami mūsų statybai rąstai, ne mažiau kaip 60 metų. *Mjr. Ardickas*

9 p. pulko ugniagesiai pasiruošę pratimams.

kai tiekia žaliavos visam kraštui. Miškas reikalingas krašto statybai, kuriai, pramonei bei prekyba. Iš miško dirbamas popieris — degtukams šiaudeliai, faniera, įvairių rūšių baldai, ūkiškieji padargai ir kiti reikalingi vidaus bei užsienio rinkai medžio sortimentai.

Miškas pati pirmoji ir mūsų statybos žaliava. Nors ir moderniausias trobesius statydamas, niekas be medžio apsieiti negali.

Miškas yra vienintelis medžiagos tiekėjas mūsų kaimo statybai, o taip pat ir įvairioms dirbtuvėms.

Todėl iš aukščiau pasakyto matyti, kad kokią tik įmonę mes paimsim, vienur daugiau, kitur mažiau reikalingas medis.

Nemažesnės reikšmės turi miškas ir mūsų žemės ūkiui.

Miškas — saugotojas drėgmės.

rėnos miškų urėdijoje, kur išdegė apie 40 ha miško.

Reikia pažymėti, kad daugiausia miškų gaisrų būna balandžio — birželio mėn.

Pagal miškų žinybos 1930 m. statistikos duomenis gaisrų buvo: sausio mėn. 0, vasario mėn. 0, kovo mėn. 3, balandžio mėn. 43, gegužės mėn. 41, birželio mėn. 83, liepos mėn. 30, rugpiūčio mėn. 3, rugsėjo mėn. 2, spalio mėn. 0, lapkričio mėn. 0 ir gruodžio mėn. 0.

Sėkmingai kovai su miškų gaisrais pirmiausia reikia žinoti jų kilmę priežastys. Dauguma visų gaisrų kaltininkai yra patys žmonės.

Dažniausiai miškų gaisrai būna per neatsargų piliečių ir ypatingai piemenų elgimąsi su ugnimi, t. y. rūkant pypkę ar papirosą, nuo ne-

Prie karžygio kapo

Prie karžygio kapo
Gegutė kukavo.
Žygius neramiusius
Visiems iškukavo.

Tas švelnusis ku-kū
Atsiliepė toli,
Kur aria dirvonus
Pirmi savanoriai.

Ir beržas senelis
Tą godą neramią
Laukdams pakartojo:
— Už brangiąją žemę.

Sesutė lietuvė
Palaisčiusi gėles,
Rymojo prie kapo,
Kaip Lietuva kėlės...

O saulė kai leidos,
Artojai dainavo:
— Laimingi numirę
Už ateitį savo.

Balys Gdž.

Regėjimas

(Skiriu 4 p. p. metinei šventei paminėti).

— Klausyk, klausyk kaip gaudžia trimitai! Ką skelbia jie mums — pavojų ar džiaugsmą?!

— Tai kovos trimitas, kovos, kuriai seniai jau ruošiamės. Girdi, kaip jau aiškiai skamba ir šaukte šaukia skubėti. Žiūrėk, matai ten rytuose gaisrų pašvaistės dangų laižo, štai tokios pat ir pietų šaly? O tenai štai kokios plačios, krauju pasrūvusios ir šiurpulingos! Dejavimai nelaimingųjų jau girdėtis... Skubėkim...

4 p. pulko vadas gen. št. pulk. Griganavičius.

— Prie ginklų sūnūs! Laimėjimo diena švinta, atėjo mūsų laikas, mūsų valanda. Ilgai laukėm, ilgai ruošėmės: dabar atėjo laikas parodyti, kad neveltui buvo pasiruošimas, kad netušti buvo mūsų žodžiai ginklu apginti tai, ką metų metais tauta kūrė; atvaduoti tai, kas klastingai buvo išplėšta, ko tiek metų ilgėjomės... Aš tikėjau jums, jūsų darbas mano viltį šios valandos sulaukti gaivino. Sulaukėm...

Paslaptingi balsai nutilo... Kaip kaitrią vasaros dieną audra, praūžė pro šalį vienas, kitas jaunųjų vyčių būrelis ir dingo rytų šaly už kalnelių ir girių... Jų nutotų keliu skuba pulkai karių, dunda patrankos, vežimai. Aukštai praskrido, kaip gervės išsirikiavę, plieno paukščiai... Nuskrido...

Pirmasis eina pulkas, pulkas karių, drąsiai nešas kovose pakrikštytą už kovos garbingus žygius įgytą vėliavą. Girdžiu, kaip

didingai šlama iš džiaugsmo ir skausmo gijų austa vėliava. Ją lydi narsus, garbingos praeities karių pulkas. Taip, jie įrašys savo vėliavon naujų laimėjimų žodžius.

Plačiose lygumose, kur vieškelis pasuka tiesiai į pietų rytų šalį ir už tamsių miškų matyti pirmosios aukštaičių kalvos, pulkas sustojo. Kaip aitvaras skrendančiu žirgu, vadas apskriejo pulką ir, grįžęs prie vėliavos, skambiu balsu prabilo:

— Vyrai, šiuo vieškeliu nužygiuosim sostinės link. Nelemta mums tuo keliu grįžti atgal: paliksime ten, kur matot horizonte miestų miestą, mūsų ilgesių šventovę — Vilnių, arba gyvybę ten padėsime, tik atgal negrįšime, ne! Kaip sakalai pakilome užsigrūdinę, šviesūs ir drąsūs. Tiesa mus šaukia, visos tautos akys palaiminimu lydi... Garbingai laimėti padės mums Tas, Kurio vardas vėliavon įrašytas. Kartojot jūs tuos žodžius kasdienius darbus dirbdami ir poilsio eidami, šią svarbią valandą pakartokim bendrai visi krūvon susirinkę.

— Viešpatie, padėk mums — Tėvynės laisvę ir garbę ginam!

Giliai susikaupę pakartojo didingą šūkį šarvuotos karių eilės ir nutilo... Nieko daugiau nesakė nė vadas.

Tylu... Keli karininkai prijojo prie vado: įsakymo žodžiai pertraukė tylą ir... pulkas dingo, — tamsių girių keliais ir keleliais išsisklaidė, nuėjo...

Tik kada šilkasparnių debesėlių palydėti pirmieji saulės spinduliai sveikino bundančią žemę, vietoj trimito garsų — kitoki garsai aidėjo giriomis ir sklido po visą šalį...

Ne taip aušra raudonavo, kaip krauju permirkusi kiekviena žemės pėda ten, kur vedė platus vieškelis, kur Vyčio karžygiai nuėjo. Daug žuvo narsaus pulko karių, bet dar daugiau klastingų priešininkų galą gavo.

Kada saulė leidos vakarop, stiprių rankų nešama vėliava plevėsavo ten... kur sentėvių skaisčios vėlės, kur mūs kraštui nauja buitės skausmuos gimus andai kėlės — mūsų krašto Mekoj ir Medinoj — Vilniuj...

— Valio! Valio skambėjo tiems, kurie laisvės vėliavą iškėlė.

— Valio!.. skambėjo Panerių kalnuos, Nerio slėniuos, visoj Lietuvoj...

Pakirdau... Skaistutis rytas vos tik švito, bet toks gražus kaip tas, kurį svajų ir ilgesio akys tik ką matė, auštant regėjo... Laukiamas rytas neaušo — tikiu dar toks išauš!..

O brangus, Didingo Vado vardą nešiojās ir Nepriklausomybės kovų metais karžygių keliais eiti pasiryžęs pulkas! Telaimina Viešpats Tavo darbus ir pasiruošimą atvaduoti tai, kas Lietuvai priklauso! Senovės laikais karalius Mindaugas sujungė išdraskytą Lietuvą, be poilsio kovodamas, daug dirbdamas Lietuva buvo galinga, Lietuvos vardas buvo žinomas plačiame pasauly. Jo nurodytas kelias — Tavo kelias. Didi siekimai Tavo sūnų — karių sielas valdo — laukiamas rytas išauš, pasiilgta valanda, Tavo laikas ateis... kada... ir nuo laukiančių daug priklauso...

Stepas Dykūnas.

Vyšnios žydi

Jau pražydo sodžiu vyšnios
Taip baltai, baltai.
Skanų kvapą net už mylių
Paskleidė žiedai.

Vėjas vakarų į rytus
Gainioja žiedus,
Nuneša į Vilniaus žemę
Pas tėvų kapus.

Vilniaus žemėj taip pat žydi
Vyšnios pakelės.
Balti žiedai kraštui kalba:
— Pasikelt reikės...

Kai atsisuka čion vėjas,
Atneša vargus,
Su pakvipusiomis vyšnioms,
Kad dar žygis bus...

Ruoškis broli, aštrink kardą,
Sesė nerami,
Kam ten vyšnių baltu žiedu
Gėris svetimi.

Balys Gdž.

Puolamoji aviacija

(Žiūr. „Kario“ 21 nr.).

Puolamosios aviacijos veikimas naktį. Puolamoji aviacija veikia ne tik dieną, bet ir naktį. Puolamosios aviacijos nakties veiksmai yra žymiai sunkesni. Pirmučiausia, naktį labai lengva paklysti. Būdamas ore lakūnas nemato tų žemės orientierių (vietos daiktų), pagal kuriuos galėtų nustatyti savo buvimo padėtį. Tenka skraidyti pagal kompasą ir laiką, tikrinant kelio tikrumą tik pagal tikrus orien-

Lauko patranka paruošta šaudyti į lėktuvus.

tierius: upes, miestus, miškus ir t. t. Palengvinti nakties skridimus, sudaromi dirbtini orientieriai. Tokiais orientieriais yra prožektoriai, laužai, zenitinės artilerijos sviediniai ir raketos.

Išsaugoti skirtą maršrutą — yra vienas sunkumas. Antras sunkumas lėktuvui kylant ir ypač jam tūpiant. Menkiausia klaida, apskaičiuojant aukštumą, gali baigtis avarija (katastrofa). Todėl nakties skraidymams būtina reikalinga įrengti apšviesti aerodromai. Dar naudojamos specialios raketos, kurios pakabinamos lėktuvo apačioj. Šios raketos, lėktuvui tūpiant, užsidega ir nušviečia tūpimo vietą.

Sekti įtaisymus, kurie yra lėktuve, lakūno-žvalgo kabinoje įrengiama šviesa. Šviesa turi būti tokia, kad neapakintų lakūnų ir nebūtų matoma iš žemės. Nakties veikimo metu puolamiesiems lėk-

tuvams taikinius suranda žvalgai. Daugumoj šie taikiniai bus rajone nuo tiekimo bazės iki fronto. Šitame rajone žvalgai ir ieškos taikinių. Puolamosios aviacijos uždavinys — sustabdyti judėjimą tam tikrais keliais ir sutrukdyti kar. postovuose, kad ją nusilpnintų dienos veiksams.

Uždaviniams atlikti puolamieji lėktuvai išskrenda atskirai per trumpus laikotarpius. Skraidymas rikiuotėje yra ypač sunkus, nes skrajojamas personalas turi būti labai atidus ir budrus, kad nesusidurtų su priešaky skrendančiais lėktuvais.

Puolamosios aviacijos nakties veiksmai bus labai dažnai atliekami ir todėl žemės kariuomenė turi būti visuomet pasirengusi susitikti su nakties oro priešu ir atremti jo puolimą.

Kaip žemės kariuomenė ginasi nuo puolamosios aviacijos. Nereikia manyti, kad žemės kariuomenė yra bejėgė prieš oro priešą. Atvirksčiai, ji turi daug ir įvairių priemonių, kurios dažnai labai pavojingos lėktuvams. Viena iš patikimiausių gynimosi priemonių prieš puolamuosius lėktuvus yra kamufliažas arba maskavimas.

Pasislėpti nuo oro priešų, žemės kariuomenė žygiuoja tokiais keliais, kurie slepia nuo oro sekėjų akių. Dar geriau žygiuoti naktį. Tokias voras surasti labai sunku.

Polsiui geriausiai parinkti už-

dengtas vietas ir be reikalo daug nejudėti.

Artilerija pozicijose ir šarvuotos jėgos, jų susigrupavimo vietoje, turi būti atidžiai maskuojamos ne tik iš priešų pusės, bet ir iš viršaus. Reikia būtinai atsiminti, kad vienas blogai užmaskuotas pabūklas išduos visą bateriją; vienas nepaslėptas šarvuotis pasako apie visą jų grupę.

Deja, kariuomenė žygiuoja ne tik naktį, bet ir dieną ir ne tik išraižytu terenu, bet dažnai ir atviru. Žygiuojant dieną, reikia gerai organizuoti oro sekimą. Tokį sekimą veda atskiri postai. Priešlėktuvinės apsaugos postai išstatomi į visas puses nuo saugojamos dalies ir laiku praneša apie priešų lėktuvų pasirodymą, kad savo kariuomenė suskubtų pasiruošti sutikti oro priešą. Gerai sutvarkyta priešlėktuvinės apsaugos tarnyba sunkina puolamosios aviacijos darbą ir kartais visiškai užkerta kelią jai veikti. Priešlėktuvinės apsaugos tarnyba turi visi aerodromai, sandėliai, tiekimo bazės ir t. t.

Maskavimas, priešlėktuvinės apsaugos tarnyba, žygis pasirinktais keliais — yra pasyvios kovos priemonės. Be šių priemonių, yra dar taip vadin. aktyvios priemonės. Prie aktyvių kovos priemonių priklauso naikintuvai, kurie saugo kariuomenę žygyje ir poilsy, zenitinė artilerija ir kulkosvaidžiai, šautuvų granatos ir šautuvų ugnis.

Naikintuvai saugos iš oro ir ne-

Kulkosvaidininkai mokosi šaudyti į lėktuvus.

„Sakalo“ metai Čekoslovakijoje

Čekoslovakų sakalų bendruomenė yra didžiausia pasauly kūno ir dvasios auklėjimo organizacija. Pasutinėmis statistikos duomenimis, ji turi 52 apygardas, suskirstytas į ratelius, esamus kiekviename didesniame Čekoslovakijos kaime. Tokių ratelių yra 3.130, kurie turi iš viso apie 629.136 narius. Jie skirstomi šiaip: berniukų nuo 6—14 mt. amž. — 94.788 ir to pat amžiaus mergaičių — 105.155, berniukų nuo 14—18 metų amž. — 38 863 ir to pat amžiaus mergaičių — 37.442, vyrų — 252. 687 ir moterų — 100.201.

Sakalų mankšta (sakalas — paukštis, kilnių judesių idealo simbolis) siekia harmoningo kūno ir dvasios ugdymo. Bet ją reikia skirti nuo sporto, kuris turi kitokius tikslus. Mat, reguliarinė kūno mankšta sustiprina dvasios ir kūno savybes, pagerina sveikatos stovį ir prisideda prie visapusiško žmogaus ugdymo, o sporto tikslas yra pasiekti didžiausį laipsnį, nepaisant to, ar išlaikytas harmonijos idealas. Todėl sporto tikslas yra rekordas, o kūno mankštos tikslas — bendras auklėjimas.

Sakalų mankšta atliekama pagal tam tikrą estetikos profesoriaus ir „Sakalo“ įsteigėjo Miroslavo Tyrš'o metodą, kuris apima įvairią mankštą be įrankių ir su įrankiais, o taip pat rungtynių mankštą, pavyzdžiui: fechtavimą, boksa, visas lengvosios atletikos rūšis, žaidimus ir t. t. Be to, skirtinga mankšta nustatyta moterims, vyresniojo amžiaus nariams ir įvairaus sveikatos stovio ar įvairių fiziškų jėgų ir k. žmonėms.

Pasireiškusios bendrame kūno auklėjime naujos tendencijos nepasiliko be įtakos ir sakalų metodams, padidindamos jų turtingą programą naujais elementais, nes „Sakalas“ prisiima visus pripažintus kūno mankštos naujoviškumus. Ne kartą sakalai pasirodė kaip geri plaukiojimo, pačiūžų, lengvosios atletikos ir k. meisteriai.

Sakalų organizacijos moralinis pagrindas yra nuolatinis narių lygybės siekimas tiek užsiėmimų metu, tiek ir privačiam gyvenime. Jie kits kitą vadiną broliais ir seserimis, tuo reikšdami ne tik lygybę, bet ir brolybės ir savitarpės pagalbos ryšius. Lygybė, laisvė ir brolybė, kartu su būtinu drausmės reikalavimu ir moralės išlaikymu, nustato „Sakalo“ narių savitarpis santykius ir išaiškina pagrindinius tos organizacijos dėsnius. Tėvynės meilė, kuri įterpta į „Sakalo“ organizacijos programą, neturi būti suprantama tik kaip tuščia forma. „Sakalo“ organizaci-

ja, paneigdama egoistinę kitų tautų šovinizmą, su noru prisideda prie siekiamo idealo — visos žmonijos vienybės.

Sakalų bendruomenė yra nepartinė organizacija, bet josios nariai negali priklausyti toms politinėms partijoms, kurių politinės programos prieštarauja pagrindinėms sakalų idėjoms. Pav., šiuo metu komunistai negali būti „Sakalo“ organizacijos nariais.

1932 mt. vasario 16 d. sukako 70 metų nuo įsteigimo pirmos sakalų organizacijos, kurios seniūnu buvo Jindrich Fügner ir viceseniūnu dr. Miroslav Tyrš. Pirmas visuotinis sakalų sulėkimas buvo 1882 mt. Žemiau dedama lentelė nurodo nuolatinį sakalų organizacijos didėjimą. Iš to matyti, kiek žmonių dalyvauja rengiamuose sulėkimuose.

	Sakalai dalyviai	Žiūrovai
I — 1882 mt.	720	1.600
II — 1891 „	2.310	7.000
III — 1895 „	4.271	10.000
IV — 1901 „	7.000	22.000
V — 1907 „	11.000	45.000
VI — 1912 „	21.433	80.000
VII — 1920 „	70.081	96.000
VIII — 1926 „	84.464	120.000

Septintas ir aštuntas sulėkimas rodo nepaprastai greitą sakalų organizacijos augimą. Tai paaiškinama tuo, kad 1918 mt. Čekoslovakija tapo nepriklausoma valstybe, kuri, priešingai prieškarinei Gabsburgų valdžios politikai, laidavo sakalams visišką laisvę.

Šiomet rengiamas IX sakalų sulėkimas turės stadioną 15 000 dalyvių su 150.000 vietų žiūrovams. Be to, bus dar vienas mažesnis stadionas atletikos rungtynėms. Sulėkimas rengiamas šiemet sakalų kūrėjo d-ro M. Tyrš'o 100 metų gimimo sukaktuvėms paminėti. Sulėkimo rengėjai įnešė programon keletą visiškai naujų punktų ir tuo pačiu užsibrėžė tikslą būti naujų kelių ir auklėjimo metodų rodikliu. Tarp kitko pirmą kartą dalyvaus vaikai masiniuose pratimuose.

Paruošiamoji sulėkimo programa yra ši: VI. 12. — pradžios mokyklų mokinių mankšta; VI. 16—20 — vidurinių mokyklų mokinių mankšta; VI. 26. — jaunimo nuo 14 iki 18 metų amžiaus mankšta; VII. 4—6 — svarbiausios sulėkimo dienos, masiniai vyrų ir mo-

leis puolamiesiems lėktuvams pulti žemės kariuomenės. Žinoma, visame žygio plote naikintuvai negali apsaugoti žemės kariuomenės, nes jų tam tikslui neužteks, todėl jie veiks tik daugiau pavojingėse kelio rajonuose.

Zėnitinė artilerija negali ypatingai kenkti puolamiesiems lėktuvams, nes jos šaudymas veikia nuo 1200 metrų ir aukščiau, tuo tarpu puolamieji lėktuvai skraido nežymioj aukštumoje. Todėl patikimiausia ir geriausia priemonė

prieš puolamąją aviaciją yra zenitiniai kulkosvaidžiai. Į lėktuvą, greit ir neaukštai lekiantį, nors ir sunku pataikyti, bet galima. Didelis lėktuvams pavojus yra šaudymas uždegamosiomis (fosforinėmis) kulkomis. Viena tokia kulka, patekusi į benzino baką, jį susprogdina ir lėktuvas su lakūnais žūsta.

Geri rezultatai yra šaudant puolamuosius lėktuvus salvėmis iš šautuvų. Tokiu šaudymu ypač lengva numušti pikiruojantį į taikinį lėktuvą, t. y. skrendantį tie-

siog ant šūvio. Kovos priemone prieš puolamąjį lėktuvą gali būti ir šautuvo granata.

Tuo būdu žemės kariuomenė turi pakankamai priemonių aktingai veikti prieš puolamosios aviacijos lėktuvus. Sutinkant oro priešą, tik reikia sumaniai ir be baimės tai panaudoti.

Juozas J.

(Iš knygos Okovalkov — Šturmoavia aviacija. Moskva, 1931).

Pasikeitė Jungtinių Amerikos Valstybių karo atstovas

Jungtinių Amerikos Valstybių karo atstovas Lietuvai majoras G. E. Arnemann išvažiavo. Karo atstovu jis čia išbuvo 4 metus. Per tą laiką majoras Arnemann rodė didelį palankumą mūsų kariuomenei ir ją atstovaujantiems viršininkams.

J. E. Respublikos Prezidentas majorą Arnemann apdovanojo 3 laipsnio Gedimino ordinu, kurį įteikė kr. ap. ministeris pulk. Giedraitis.

Gegužės 11 d. kr. ap. ministeriui ir vyriausiojo štabo viršininkui persistatė naujas J. Amerikos Valstybių karo atstovas majoras W. E. Shipp.

Majoras Shipp gimė 1894 m. pabaigoj Šiaurinėj Carolinoje. 1916 m. baigė kavalerijos karo mokyklą. 1924—25 m. lankė aukštesniuosius karininkų kursus ir karo akademiją. Tarnavo įvairiose kavalerijos dalyse ir generaliniam štabe. Nuo 1927 m. pradžios iki 1931 m. pabaigos buvo karo atstovu Romoj. Paskutiniu metu prieš paskyrimą karo atstovu į Lietuvą (kartu į Latviją, Estiją ir Suomiją) vadovavo 13 kavalerijos pulko eskadronui.

Amerikos Jungtinių Valstybių karo atstovai Lietuvai (senasis maj. Arnemann — sėdi trečias iš kairės — ir naujasis mjr. Shipp — sėdi antras iš dešinės) tarp mūsų krašto apsaugos ministerio plk. Giedraičio, vyr. štabo viršininko gen. št. gen. lt. Kubiliūno ir kitų.

terų pasirodymai, taip pat kitų šalių svečių, ypatingai slavų pasirodymai.

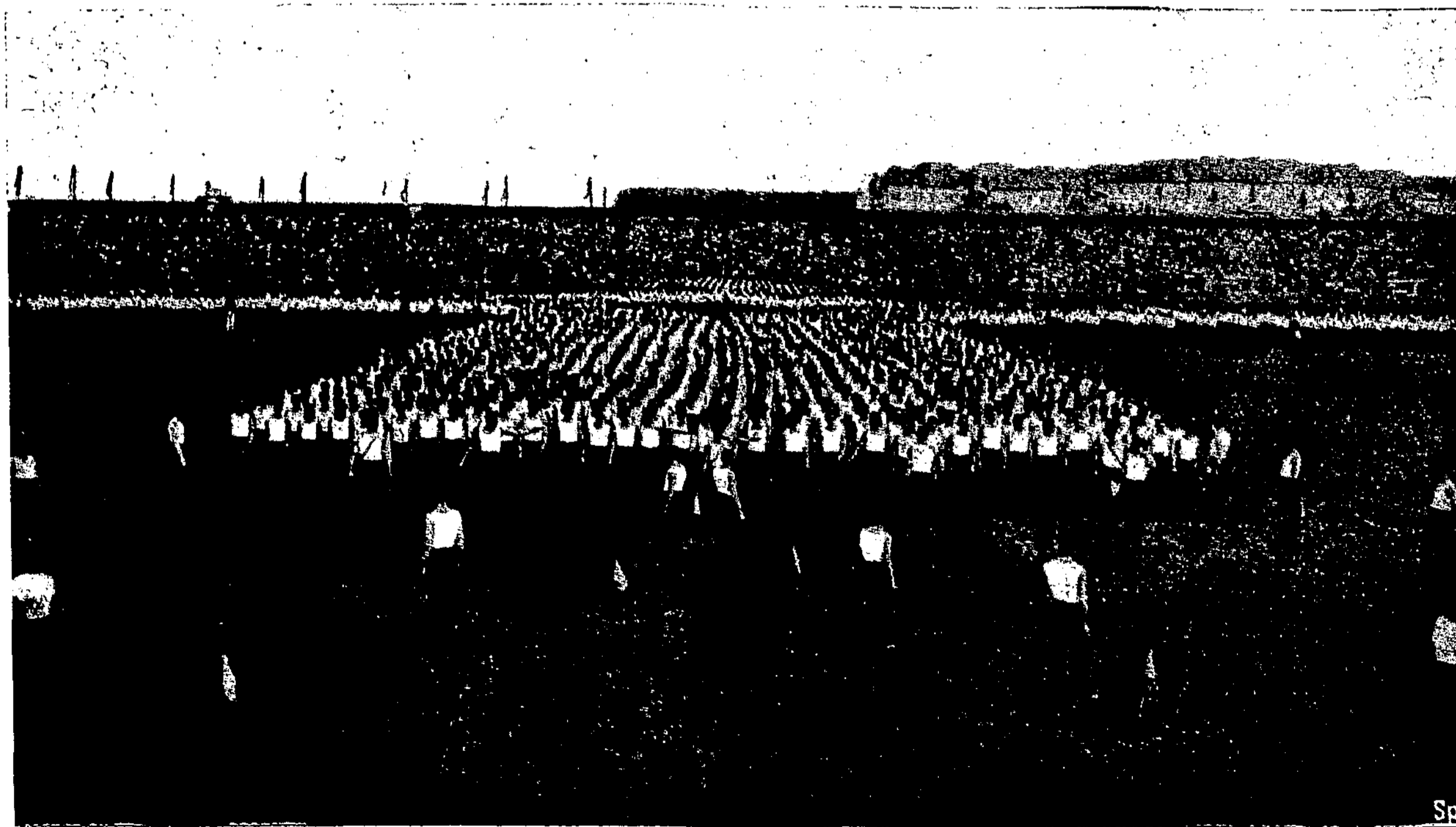
VII. 6 Prahoje bus surengta grandiozinė eisena, kurioje dalyvaus visi sakalai ir kitų valstybių svečiai tam tikrais sakalų ir tautiškais rūbais.

Sulėkimo metu Prahoje bus surengta sakalų paroda ir kitos kultūrinės pramogos, pav.: žinomo čekoslovakų dailininko Makso Švabinskio kūrinių pa-

roda, įvairūs specialūs vaidinimai, iškilmingi koncertai ir t. t.

Sulėkimui suruošti išlaidos sieks 15½ milijonų čekų kronų. Numatoma iki 2 mil. čekų kronų deficito, kuris bus padengtas pačių narių, iki 10 čekų kronų žmogui, o liekanos bus sunaudotos tolimesnių planų realizacijai, tarp kitko Tyršo vardu kūno auklėjimo institutui įsteigti ir pastatyti Prahoje.

(Iš J. Hanč'o straipsnio).

Čekoslovakų sakalai per savo VII šventę (1920 m.).

Būsimų stovyklų vadų kursai.

Per Sekmines į Kauną suvažiavo beveik iš visų tuntu būsimieji stovyklų vadai bei jų padėjėjai išklaudyti specialiu kursu, kuriuose stovyklavimo specialistai per paskaitas ir per praktiškuosius užsiėmimus supažindino atvykusius su bendra stovyklavimo tvarka bei pagrindine stovyklavimo kryptimi, kuria turėtų eiti visas mūsų skautų stovyklavimas. Šių kursų bene svarbiausias uždavinys ir buvo suvienodinti stovyklavimą, kuris, reikia pripažinti, iki šiol aiškios krypties beveik neturėjo ir buvo vietomis perdėm įvairiai tvarkomas. Kursantai išklauė keliolika rimtų pašnekėsių įvairiomis aktualiomis ir stovyklautojams svarbiomis temomis. Sktn. A. Saulaitis painformavo apie 1933 metų vasaros tautinę stovyklą, vyr. sktn. major. V. Šenbergas — apie Baden-Powell'io sutikimo ir skautų sulėkimo Palangoje organizavimą, sktn. Saulaitis — apie šios vasaros stovyklų tipą ir jų organizavimą, mokyt. J. Mašiotas — apie stovyklos ūkį ir pasirengimą, psktn. Čepas — apie stovyklos mokamąją programą ir jos ėjimą, sktn. Palčiauskas — apie stovyklos reguliavimą ir jo vykdymą, sktn. Kviklys — apie stovyklos higieną, sklt. Tarbūnas — apie stovyklos papuošimus, vyr. sktn. kap. Stp. Žukaitis — apie stovyklos išplanavimą ir jos įrengimą, psktn. J. Navikas praktiškai nurodęs palapinių statymo būdus tinkamai visa tai papildė reikiamomis informacijomis.

Pirmą kursų dieną vakare skautų sklype buvo kursantų laužas, kur be poros pašnekėsių kursantai turėjo progos išmokyti daug gražių dainų ir apsipažinti su laužo tvarkymo programa. Gerai nusiteikusių skautų tarpe dalyvavo ir vyriaus. skautininkas pulk. Šarauskas, kuris, nors ir labai būdamas pavargęs po savo kelionės Marijampolė, tačiau su kursantais prie laužo pasidalino mintimis dėl skautiško darbo.

Kursų dalyviai atliko ir skautų sueigos radiofone programą, kuri buvo taip marga, kaip pačių kursų sudėtis. Visi kursantai buvo sustoję gusarų kareivinėse, kur Sekmines praleido su kareivišku maisto daviniu.

Kursų uždarymas buvo skautų sklype — gražiam ažuolyne, kur nuoširdų žodį tarė ir vyriaus. skautininkas pulk. Šarauskas, pabrėždamas ypatingą bendros darbo krypties reikšmę, priminė skautų organizacijos uždavinius mūsų tautoje. Svarbu esą kontaktas tarp vadų ir gera nuotaika, kuri kaip tik ir yra svarbiausias skautiško darbo akstinas.

Suskambėjo sename ažuolyne Tautos himnas ir galin gas valio Lietuvos skautų Šefui — J. E. Respublikos Prezidentui ir visai skautų vadovybei.

Henr. Kelmas.

Kauno skautų iškylos. Gegužės 15 d. Kauno skautai, išsi-skirstę po visas Kauno apylinkes, išskylaudami džiaugėsi puikia pavasario gamta. III-ji Juozapavičiaus draugovė užkariavo puikų Pažaislio mišką. Vieni ant gražaus kalnelio, kiti prie Nemuno aikštelėje išsistatę savo palapines knibždėte knibžda apie jas. Vieni dirba pionerijos darbus, kiti ruošia pietus, tretį žaidžia. Štai pasirodo netikėti aukšti svečiai — vienoj skiltyj vyriausias skautininkas pulk. vyr. sktn. J. Šarauskas, kitoj — tuntininkas mjr. vyr. sktn. Šenbergas. Jie netikėtai užpuolė mūsų iškylautojus.

Atsisveikinę su vyriausiu skautininku ir tuntininku ir juos išleidę, vykstame toliau. Bemafant prieš mus ir A. Panemunės miškas. Čia visas Nemuno krantas taip pat nustatytas palapinių nameliais — tai IX-os dr. J. Basanavičiaus draugovės skautai. Graži ties tuneliu aikštelė žaidimams ir laužui. Vakaras. Suliepsnojo laužas. Aplinkui jį žaidžia vikrūs skautukai. Pradundėjus traukiniui, leidžiamės Nemunu žemyn. Kauno žiburiai prabėga pro mus. Jau ir Marva. Dar truputis laiko ir Veršvų miškas. Miške matyti pašvaistė ir girdėtis skautų linksmy dainų balsai. Apleidžiame banguojantį Nemuną ir vėl patenkam į žaliuojantį mišką — į palapinių miestą. Tuoj prie mūsų atbėga keli mažučiai ir nusiveda prie laužo. Nagi VI-os Gedimino draugovės skautai prie laužo vaidina kažkokį vaizdelį, vaizduojantį Šv. Jurgio gyvenimą.

Prieš mus dar viena stovykla Eigulių miške. Nors apie 10 kilometrų kelio, bet mūsų tai nebaugina. Netrukus pasiekiamė Kleboniškį ir patenkame į I-os Kęstučio draugovės

stovyklą. Vieta tikrai puiki. Čia „Elnių“ skiltis žaidžia naktinį žaidimą, toliau, už kokio kilometro „Lokiai“, susikūrė didžiulį laužą, pasakoja kitas kitam praėjusios dienos įspūdžius ir tariasi, kaip teks sutikti atvykstantį Lietuvon pasaulio skautų šefą Baden Powell'į. Taip visiems besikalbant ir besigėrint laužu, pasigirsta šlamesys ir sargybinio švilpukas. Tai „elniai“ užpuolė „lokius“. Maža kova greitai baigiasi ir „lokiai“, būdami stipresni ir įgavę drąsos, su žibintais apžvalgo stovyklos vietą ir keletą „elnių“ pa'ma nelaisvėn. Baigdami laužą ir su savo belaisviais linksma dainą dainuodami, po dienos darbų eina ilsėtis. Mes, aplankę visus stovyklaujančius skautus, skubame Kaunan, kad patektumėm į stovyklų vadų kursininkų suruoštą laužą.

Visose iškylose jaučiama tikra pavasario nuotaika. Šiose trumpose dviejų Sekminių dienų iškylose Kauno skautai atliko pirmuosius praktikos darbus ir gražiai pasiruošė besitartinančioms vasaros stovykloms.

V. Vėversėlis.

Marijampolės skautų dešimtmetis. Leit. K. Vaitkaus iniciatyva 1922 m. buvo suorganizuota Marijampolėj skautai. Dabar Marijampolės tuntas smarkiai auga ir stiprėja. Šiuo metu Marijampolės tunte yra 4 skautų dr-vės. 2 skautų vyčių būreliai, 4 skaučių dr-vės ir 1 vyr. skaučių dr-vė, viso per 250 skaučių — skautų ir per 160 vilkiukų - paukštyčių, jų tarpe 1 skautų, 1 skaučių 1 vyr. skaučių draugovė ir 1 skautų vyčių būrelis veikia Kalvarijoje.

Š. m. gegužės mėn. 15 d. Marijampolės tuntas minėjo savo veikimo 10-ties metų sukaktuves. Minėjimą pradėjo išvakarėse gegužės 14 d. 17 val. skautai ir skautės organizuotai nuvyko į kapus ir uždėjo vainikus ant mirusiųjų savo brolių ir sesių kapų, pagiedojo ir pasimeldė. Tą pat dieną 21 val. skautai vyčiai kandidatai atliko budėjimą — pasiruošimą skautų vyčių įžodžiui.

Gegužės 15 d. anksti rytą skautai vyčiai, susirinkę puikioje vietoje prie Šešupės, išpūdingai davė skauto vyčio įžodį, po to grįžė į gimnazijos aikštę pakėlė vėliavą. 9 val. visas tuntas gražiai organizuotai iš gimnazijos nuvyko bažnyčion į pamaldas. Po pamaldų grįžo gimnazijon. Čia kieme išsirikiavę sutiko atvykusį vyriausią skautininką pulk. vyr. sktn. J. Šarauską. Iš čia visi skautai-ės ir vilkiukai - paukštytės susirinko į gimnazijos salę, kur buvo iškilminga sueiga. Į sueigą atsilankė vyriausias skautininkas pulk. Šarauskas, aukštesniojo mokslo departamento direktorius p. Daniliauskas, pirmieji tunto vadai, gimnazijos direktorius, mokytojai ir daug svečių. Sueigą pradėjo tuntininkas j. leit. Juškevičius. Po to sktn. Vaičiūnienė labai gražiai apibūdino skautų įžodžio svarbą ir reikšmę ir jauniems skautams paaikškino kokias pareigas jiems uždėda duotasai įžodis. Po jos kalbos gražus vilkiuku-paukštyčių ir skautų - skaučių būrelis iškilmingai pasižadėjo būti ištikimi Dievui ir Tėvynei. Čia pat visiems davusiems įžodį vyriausias skautininkas pulk. Šarauskas (vilkiukams ir skautams) ir sktn. E. Barščiauskaitė (paukštytėms ir skautėms) užrišo kaklaraiščius. Po įžodžio vyriausias skautininkas apibūdino skautų veikimą ir atsiėktus Lietuvos skautų laimėjimus ir palinkėjo, atšventus šį dešimtmetį, dar didesne energija ir pasiryžimu plėsti skautų veikimą. Po to skautin. Staugaitis pranešė apie 10 metų veikimą. Aukšt. moksl. direkt. p. Daniliauskas pasveikino tuntą švietimo ministerio ir savo vardu. Be to, dar sveikino ir kiti. Baigiantis sueigai, skautai sugiedojo J. E. Respublikos Prezidentui „Ilgiausių metų“ ir sušuko vyriausiam skautininkui ir p. p. direktoriams griausmingą „valio“.

Sueigą baigdami labai gražiai sugiedojo „Marija, Marija“. 15 val. buvo parodos atidarymas. Čia skautės-skautai špaleriais išsirikiavę sutiko atvykstantį vyriausią skautininką pulk. Šarauską. Pasktn. Pempaitė, prieš parodos atidarymą, nupasakojo šios parodos tikslą ir pakvietė vyriausią skautininką atidaryti parodą, o du maži — vilkiukas ir paukštytė — iškėlė vyriausiam skautininkui tautišką juostą. Pulk. J. Šarauskas, atidarydamas parodą, pažymėjo, kad skautės ir skautai gražiai vertina darbo reikšmę ir stengiasi visuomenei parodyti nors dalį savo nudirbtų darbų. Po to visi aukštieji svečiai apžiūrėjo parodą, kurioje buvo atskiri vilkiuku-paukštyčių, skaučių ir skautų skyriai. Vilkiuku skyriuje tęko

pamatyti labai gražių rankdarbių (siuvinėjimai, lipdyba, iškarpymai iš popieros ir kt.) ir augalų rinkinių. Skautų skyriuje įvairūs piaustiniai, knygų įrišimas ir kt. Visų gražiausių darbų teko pamatyti skaučių skyriuje. Čia žiūrėjojo akis traukė gražūs siuvinėjimai, audiniai, mezginiai, puikūs augalų ir jų grūdų rinkiniai. Labiau už visus stebino vienos skautės charakteringi lipdiniai (kareiviai, raitininkai ir kt. figūros). Taip bežiūrėdami eksponatus parodoje, nepasijutom, kaip atėjo vakaras, o kartu su juo ir pasiilgtas skautiškas laužas.

19 val. visi skautai-ės ir daugybė svečių susirinko į gimnazijos aikštę. Čia atvyko vyriausias skautininkas pulk. Šaraskas, gimnazijos ir seminarijos mokytojai ir daug išymių vietos žmonių. Laužą pradėjo vilkiukai labai gražiomis dainelėmis ir žaidimais. Po to skautės ir skautai atliko keletą skautiškų vaizdelių ir sudainavo gražių dainelių.

V. Vėverselis.

Joniškio vidurinė mokykla. Gegužės m. 17 d. Joniškio vidurinė mokykla aplankė 8 pėst. pulką. Ekskursijoje dalyvavo 28 žm. Pulko švietimo vadovybė ekskursantus priėmė ir supažindino su pulko gyvenimu. Pirmučiausia nuvyko į užsiėmimų aikštę, kur pažiūrėjo kareivių mokymo, pašaudė šratais ir sumažintu užtaisais. Paskiau apžiūrėjo ginklus, ryšių kabinetą, karvelyną, šunes ir paragavo kareiviškų pietų. Tenka pasabrėžti, kad moksleiviai viskuo labai domėjosi.

Tūlas Matas.

Radviliškio skautai. Radviliškis yra gerokai suskautėjęs: jame yra dvi berniukų ir viena mergaičių draugovė. Šio gausaus skautų būrio veikimas yra labai aktyvus ir Radviliškyje daugiau negu kitur jaučiama skautiška dvasia. Radviliškio visuomenė nuoširdžiai pritaria skautams ir visur kiek galėdama juos remia. Ypatingų simpatijų skautams reiškia Radviliškyje stovinčios geležinkelio kuopos karininkai. Tos kuopos kpt. Moras kai kurį laiką vadovavo „Vytauto“ dr.vei, o jam išsikėlus į Šiaulius, jo darbą perėmė j. ltn. Virškevičius.

Balys Gendv.

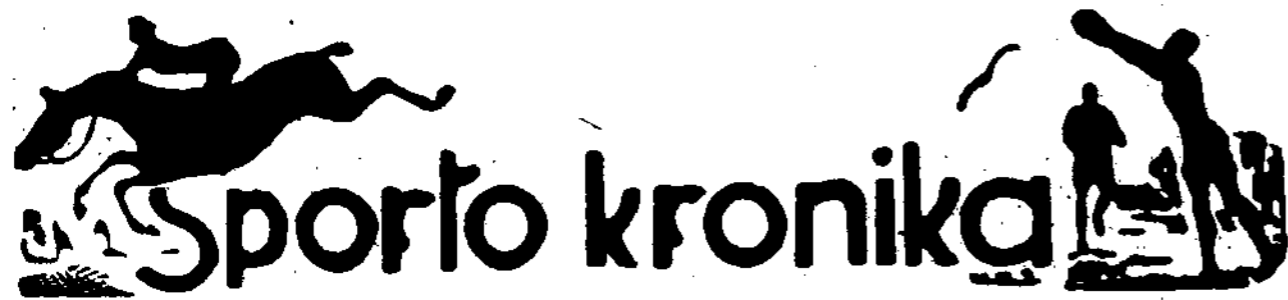
Ekskursija į kareivines. Šiaulių valdž. bern. gimnaz. penktųjų klasių mokiniai V—17 d. 16 val. nuvyko į 8 p. p. kareivines. Čia apžiūrėjo kazematus, arklides, karvelius, šunes ir t. t.

Po apžiūrėjimo mokiniai gavo šaudyti iš šautuvų gulom nuo atramos. Mokiniai pramoga patenkinti. Laukia daugiau.

S. V. A.

Raseiniai. Visą žiemą mokėmės statutus, o gegužės mėn. 7 ir 14 d. VI kl. ir VII kl. atlikome bendrai manevrus ir praktiškai taikėme įgytąsias žinias. Per vasaros atostogas surengsime ekskursiją į Kauną. Porą kartų jau šaudėme į taikinį. Pirmi rezultatai išėjo neblogi. Dabar uoliai ruošiamės iškilmės paradui.

Pegasas.

Sporto šventė Rokišky. Gegužės 15 d. Sekminių pirmą dieną Rokiškio valdžios gimnazija surengė 3 iš eilės sporto šventes. Į sporto šventę iš Utenos ir Ukmergės atvyko svečių. 14 val. visi svečiai ir sportininkai atvyko į sporto aikštę. Gražiai atlikta figūrinis maršas, laisvi judesiai, grupinis pratimas, čabogaras, vengrų šokis, pratimai su pikėmis ir daug kitų pratimų.

Be to, Rokiškis žaidė su Utena rezerva ir gauta 11:0 Rokiškio naudai ir su Ukmerge 7:9 Rokiškio naudai. Šokime su kartimi laimėjo abiturientas Vl. Smielauskas, iššokdamas 2,9 mt. Disko metime laimėjo abit. Vl. Smielauskas, numesdamas 29 met. ir ieties metime laimėjo abit. V. Čečys, numesdamas 40 metrų.

Vakare buvo gimnazijos salėje sporto vakaras.

V. Avizonis.

Technikos rinktinė — 5-as pėst. p. 1:1. Šio mėn. 19 dien. Karo Mokyklos aikštėje buvo technikos rinktinės su 5-to pėst. p-ko komanda futbolo rungtynės. Rungtynės baigiamos 1:1. Tai antros jau šiemet tarp šitų komandų rungtynės, kurios baigiamos lygiomis 1:1.

Moterų sporto diena. Gegužės 29 d. Kaune bus moterų sporto diena. Programą sudarys lengvoji atletika, gimnastika, basketbolas, tenisas, plaukimas, dviratis ir handbolas. Šventę atidarys p. Prezidentienė. Šventę globos p. Zaunienė.

Dr. Peltzerio gastrolės Klaipėdoje. Š. mėn. 19 d. Klaipėdoje atsilankė dr. Peltzeris ir kiti užsienio bei mūsų sportininkai.

Kadangi sporto komitetas numatė, kad vienos lengvosios atletikos bus per maža, tai suruošė drauge ir futbolo rungtynės tarp KSS ir Klaipėdos miesto rinktinės.

KSS žaidė pilnu savo sąstatu, o miesto rinktinė sudarė keli iš Spielvereinigungo ir kitų klubų. Rungtynės baigėsi rezultatu 4:2 (2:0) KSS naudai. Po rungtynių visi laukė nekantraudami pasaulio garsenybių, t. y. dr. Peltzerio ir kitų sportininkų.

Futbolo pertraukos metu buvo bėgimai 400 mtr., kuriuose dalyvavo ir dr. Peltzeris, 400 mtr. bėgimo rezultatai: I. dr. Peltzeris (Pr. - St.) 52,2; II. Freilichas (R. Uion) 53,4; III. Letmanas (Sp. Vg.) 53,8; IV. Rosental 54.

Po nutraukimo rungtynių sekė šių distancijų bėgimai: 1000 mtr. rezultatu: I Peltzeris 2,41,8; III. Norvegas Jakobson (R. Uion) 2,43; III. Rosental 2,54,2; IV. Ambrozius (MTV) 2,57,2; V. Jonas (MTV) 2,57,5; VI. Drutjan (MTV) 2,58.

100 mtr. bėgo šie rezultatu: I. Lange (R. Uion) 11,3; II. Šmitas (sp. Vg.) 11,7; III. Liebermanas (K. Makabi) 11,9 IV. Nimerovas (R. Uion) 12,2 V. Bakūnas (LDS) 13.

200 mtr. bėgo šie rezultatu: I. Liebermanas (K. Makabi) 24,5; II. Nimerovas (R. Uion) 24,8; III. Bakūnas (LDS) 24,9 ir IV. L. Škudtas (Bar-Kochba) 25,8.

Švedų estafetė (400 × 300 × 200 × 100).

Paskutinė dalis programos buvo švedų estafetė. Pirmoji atbėgo Rygos (R. Uion) komanda rezultatu 2,11,6; antroji atbėgo Klaipėdos Spielvereinigung rezultatu 2,13,6; trečioji Bar-Kochba rezultatu 2,17,8; ketvirta KSS rezultatu 2,19,2 ir penkta (MTV) 2,30,3.

Futbolo pirmenybės. Gegužės 22 d. Kaune žaidė Klaipėdos apygardos LL komanda „Frey“ prieš Kauno Makabi ir rungtynės pralaimėjo 1:2 (0:2). Makabi, matyt, yra pasiryžusi ir stipresn. komandoms nepasiduoti ir aukšt. lygos laikytis kaip pridera.

Gegužės 21 d. Šiauliuose prieš vietos „Makabi“ žaidė Kybartų šaulių „Sveikata“ ir rungtynės lengvai laimėjo rezultatu — 6:0 (1:0).

Šarkio rungtynės nukeltos. Užsienio spaudos pranešimu, rungtynės pasaulio bokso čempiono vardui, kurios turėjo būti birželio 16 d., nukeliamos į liepos mėn. 8 d., nes pradėtas statyti specialiai šioms rungtynėms stadionas iki birželio 16 d. nebus baigtas.

Jachtklubo atidarymas. Gegužės 21 d. buvo iškilmingai atidarytas Lietuvos jachtklubo vasaros sezonas. Per atidarymą buvo priimta 15 naujų klubo narių ir pakrikštytas lenktyninis keturių irklų laivas „Rymantas“.

Artinasi tarpvalst. rungtynės. Birželio 19 d. Kaune bus tarpvalstybinės futbol rungtynės su Estija ir birželio 29 d. su Latvija. Praeitų metų rezultatai: 4:2 pralaimėta latviams ir 5:1 estams. Birželio 1 d. latviai žais Taline tarpvalst. rungtynės prieš Estija

Pionierių batalionas. Pionierių b-no mokomoji kuopa kiekvieną dieną gražiai sportuoja. Visi mokomiečiai, apsirėdę sportiškai, miklinasi bėgime, šokime su kartimi, mėto diską, ietį, stumia rutulį ir žaidžia basketbolą. Basketbolui ir futbolui čia pat aikštėje yra pastatyta atitinkamos lentos ir vartai.

A-tas B.

Iš Egipto vaizdu.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Išleistuvės.

Gegužės mėn. 22 d. vyr. štabo ir tiekimų valdybos aukštesniųjų karininkų būrelis Liet. karininkų ramovės Vytauto Didžiojo seklyčioje išeinančiam atsargon geležinkelių komendantui pulk. leit. V. Petrauskui suruošė kuklią atsisveikinimo vakarienę. Vakarienės metu buvo pasakyta keletas nuoširdžių atsisveikinimo kalbų, kuriose buvo pažymėti ypatingi plk. Petrausko nuopelnai mūsų kariuomenei ir visuomenei.

1 pėst. D. L. K. Gedimino pulkas.

— Gegužės mėn. 18 d. seni kareiviai turėjo žygį Širvintų link (per 20 kilometrų pirmyn ir tiek pat atgal). Apie 15 kil. žygiavo avangarde; vėliau išsiplėtė į puolamasias kautynes ir puolė per 5 kil. Puolimas buvo gana sklandus ir sumaniai atliktas.

— Gegužės mėn. 15 d. 1 bataliono jaun. kareiviai su kadru surengė ekskursiją 3 kil. nuo Ukmergės prie Šventosios upės į Palivampolės dvarą, o 2 bataliono jaun. kar. 5 kil. nuo Ukmergės į Dukstynos mišką. Jaun. kareiviai minimose vietose turėjo progos pamatyti istoriškų vietų ir žvatinčių vaizdų. Be to, turėjo su savimi nusinešę įvairių muzikos instrumentų, kuriais pagriežė, pažaidė ir padainavo.

San. pusk. M. Grinius.

1 gusarų D. L. E. K. Jonušo Radvilos pulkas.

Vos pavasaris sušvinta, raitininkai meta savo dengtas jojklas ir sportuoja — konkuruoja visai atviroj vietoj. Bet pati tokio sezono pradžia yra gegužės mėnuo. Jau gegužės 1 d. buvo išvykta į Kleboniškių mišką, kur numatyta įvairios jojimo kryptys su įvairiom dirbtinomis ir naturalėm kliūtim. Gegužės 15 d. taip pat vykta konkuruoti paliai Nerį gražioje vietoje. Čia iš vienos pusės neria Neris, o už Nerio pakilusios pakraščio kalvos, o gi vėl priešingoje pusėje kalvelės, gražiai apaugusios pušimis. Pats konkūrų laukas vidury, lygioje dauboje. Tarytum tyčia tokia vieta sukurta gražioms sveikoms rungtynėms (konkūrams), kur visas žiūrovų patogumų išlaidas yra pasiėmusi pati gamta. Todėl ir žmonių, smalsuolių, specialistų buvo nemaža susirinkę. Ne viena kalvelė buvo pasidariusi nuo gražių pavasariškų rūbų gražių bukietu. O ten, kur griežė gusarų orkestras, tarp pušelių blizgėjo dudos ir lyg pilna uogu raudonavo pušelės... Tokia jau graži sekminiška nuotaika buvo visus paėmusi...

Buvo šokama karininkų, vachmistų ir puskarininkų ir kariūnų — aspirantų. Žinoma, kiekviena grupė savo atskiram jojime.

Aišku, kad kiekviename jojime buvo savo favoritų. Ypačingai gražiai šoko j. ltn. Mikelevičius su kumele „Gulbe“, kuriam paskui teko baraže (užtvėrime) konkuruoti su j. ltn. Andriūnu su arkliu „Antikas“.

Pačiam gale buvo kariūnų — aspirantų džigitavimas (karstymasis).

Konkūrai visai sklandžiai praėjo palikdami kiekvienam gerą įspūdį... *Husz. Ar.*

4 artilerijos pulkas.

Gegužės mėn. 15 d. pulko karių klubo salėj buvusio „Žvaigždikio“ artistai vaidino to paties kolektyvo artisto Suchockio parašytą satirinę komediją „Melioracija“. Veikalas nepasižymėjo nei sąmoningumu, nei komišku. Turinys paimtas iš vedamos dabartinių laikų melioracijos, sausinimo baly... Taip pat suvaidintas tik vidutiniškai, nes tik vienas kitas artistas turi vaidybiškų gabumų ir kitus reikalingus privalumus scenai, o kiti atrodė tik eiliniai artistai, ne daugiau kaip mėgėjai. Atsilankiusioji publika tiek vaidinimu, tiek ir pačiu veikalu nelabai buvo patenkinta, tačiau vis dėlto buvo dėkinga, nes be šių artistų gastrolių, Vilkavišky niekas kitas

Mirė.

Š. m. balandžio mėn. 28 d. dr. J. Basanavičiaus karo ligoninėje pūlinguoju pleuritu mirė 5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulko eilinis Feliksas Užumekis, kilęs iš Raseinių apskr., Šimkaičių val., Paalsio II kaimo. Velionis palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

ir nevaidina, jei tik Valstybės teatras koki vieną kartą per vienus ar porą metų atvažiuoja.

Be publikos, buvo leidžiama ir kareiviai vaidinimų žiūrėti. Už bilieta mokėjo po 50 centų. Po vaidinimų buvo šokiai. Per vaidinimą ir šokius grežė pulko dudų orkestras.

Benas Jablonskis.

P. L. P. Karo mokykla.

Konkūrai. Gegužės mėn. 16 d. Karo mokyklos jodinėjimo aikštėj buvo pirmieji kariūnų — kavaleristų konkūrai. Konkūrų programą sudarė 1-as jojimas — švarumo kategorijos. Reikėjo peršokti 10 kliūčių, 0.80 — 1 mtr. aukštumo. Mažiausias greitumas — 350 mtr. per minutę, distancija — 550 mtr.

Konkūruose dalyvavo 17 kariūnų — kavaleristų. Pirmąją prizą laimėjo kar. Urbonas Rytpr. veisl. arkliu „Rūstulis“, nugalėjęs gražiai visas kliūtis ir jojęs tik 1 min. 10 sek.; antrąją prizą — kar. Palavenis viet. v. kumele „Altruistė“, taip pat švariai nugalėjęs visas kliūtis, bet atjojęs per 1 min. 11 sek. Trečiąją prizą laimėjo kar. Mikoliūnas viet. v. arkliu „Furgonas“, atjojęs per 1 min. 15 sek.

Kiekvienam laimėtojui vertingus prizus įteikė Karo mokyklos viršininkas gen. ltn. Jackus.

Konkūrams vadovavo kavalerijos skyriaus vadas ir jodinėjimo instruktorius kap. Andriūnas.

St. D—s.

Kav. kariūnai aspirantai džigituoja. (V. p. K. Ripskio foto).

7 pėst. Ž. K. Butegeldžio pulkas.

— Atliekamą laiką mūsų jauni kareiviai daugiausia praleidžia sodnely. Jis pas mus yra gražus. Sodnelių yra du: prie abiejų kareivinių flygelijų. Pirmam stovi gražus iš tašyto granito padarytas paminklas su Vytim viršuj. Sodneliai apsodinti gėlėmis, aplinkui pastatyti suolai, kur galima patogiai prieš saulę šildyti ir knygas bei laikraščius skaityti. Sportininkai — futbolininkai gali žaisti aikštėj.

Kareivinių aikštėj įrengta ir teniso aikštelė. Už tvoros yra dar viena: sporto sąjungos KSS. Greta jos statoma dabar kita nauja. Sporto įrankių apšėiai, belieka tik sportuoti.

— Pulko vado įsakymu, nuo šio mėn. 14 d. vakarinis patikrinimas atliekamas kareivinių aikštėj visam pulkui dalyvaujant ir orkestrui pritariant. Toks patikrinimas yra labai graži ir įspūdinga ceremonija. Lygiai 20 val. trijų trimčių garsai praneša: klausykite visi! Įgula išsirikiuoja kareivinių aikštėj. Netrukus ateina įgulos budėjantis karininkas, kuris ir vadovauja visam patikrinimui. Komanda — „ramiai!“ ir griežiama „vakarinė“. Po to kuopų viršilos patikrina žmones ir skiria į

kitos dienos tarnybą. Kai nutūsta paskutiniai kalbų garsai, būdėjančio karininko įsakymu nuimamos kepurės ir orkestras groja malda. Po orkestro malda gieda visa įgula. Po to seka paskutinė dalis — Tautos himnas. Jį gieda visas pulkas, orkestrui pritariant.

Patikrinimas baigtas. Orkestras užtraukia linksmą maršą, ir kuopos viena po kitos skirstosi į kareivines.

J. K.

8 p. K. K. Valdoto pulkas.

— Atšilus orui, vaidotiečiai sukruto sportuoti. Sudaryta keturios sporto grupės: futbolo, bėgimų, mėtymų ir šokimų. Kiekvienos grupės viršininku ir pavaduotoju paskirti karininkai. Kol kas dar parenkami žmonės ir skirstomi į atitinkamas grupes. Paskiau, gydytojui patikrinus sveikatą, bus pradėta nuosekli treniruotė. Sportui vadovauja kap. Švambarys.

— Gegužės mėn. 19 d. mokomos kuopos salėje Šiaulių „Aušros“ muziejaus vedėjas p. Liutikas laikė kariams paskaitą apie Lietuvos muziejus, jų reikšmę ir rūšis. Kitą savaitę p. Liutikas laikys dar antrą paskaitą: „Kraštotyra ir karys“.

Tūlas Matas.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

— Šio mėn. 12 d. įgulos bažnyčioje pulko jaunieji kareiviai priėmė priesaiką ir įgijo pirmąjį kareivio eilinio laipsnį.

Tą dieną po pietų prisiekusiems buvo leista švesti.

— Šio mėn. 14 d. buvo draugiškos rungtynės su vietos „L. F. S.“ komanda, kurios pasibaigė 4:0 pulko naudai.

— Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais, paskirta tam tikra kom-ja rūpinasi rajono pagražinimu.

Nors pulko rajonas ir šiaip jau gražiai sutvarkytas, bet kiekvienais metais komisija randa vis naujų projektų. Jau gana daug apsodinta medeliais, padarytos ir užvestos gėlių lysės ir aptvertos gražios tvorelės. Bet šiais metais užvestas dar vienas gražus liepų medelynas, naujos kelios gėlių lysės ir t. t. Nupirkta į pulko parko prūdą aukšinių žuvelių, nes buvusios užpernai, esant smarkiai ir šaltai žiemai, ištroško, todėl teko vėl iš naujo pirkti, nes auksinės žuvelės, virš vandens plaukiodamos, teikia ypatingą grožį.

Vytenietis.

Varnių koncentracijos stovykla.

Sekminių antrą dieną koncentracijos stovyklos kareiviai buvo nuvežti ant Girgždutos kalno gegužinėn. Žemaičiuose yra paprotys Sekminių antrą dieną gausiai lankyti Girgždutos kalną. Jeigu būna tą dieną gražus oras, tai žmonių prisirenka nepaprastai daug, privažiuoja iš įvairių Lietuvos vietų ekskursijos, kai kada net atsilanko ir iš Kauno.

Šiemet Girgždutos gegužinę surengė Varnių šaulių būrys.

Nors stovyklos kareiviai beveik visi iš aplinkinių vietų, tačiau buvo įdomu aplankyti žemaičių tradicinę gegužinę.

Vyr. pusk. Lokoševičius.

Gaisrų fronte. Gegužės mėn. 17 dieną 1 valandą 40 minučių Jonavoje, Senojoje gatvėje 73 nr. užsidegė tvarto stogas. Tur būt, buvo padegtas. Į gaisrą buvo atvykusios Vytauto Didžiojo kuopos ir Jonavos ugniagesių draugijos komandos. Kuopos rankinis siurblys buvo pastatytas prie artimiausio šulinio, civiliai ugniagesiai varė vandenį motoru iš Nerio ir vežė cisternomis ir statinėmis prie gaisro vietos. Kad kilęs gaisras ir buvo labai pavojingas rajonui, kur visi namai mediniai ir labai arti kito, vis dėlto pavyko 2 val. 45 min. sustabdyti tolimesnį ugnies plėtimąsi, o 3 val. 55 min. ir visai jį užgesinti. Sudegė tvartas, daržinė ir apdegė 3 gyven. namai. Arklys, 2 karvės ir kelios kiaulės išgelbėti. Nuostoliai nelabai dideli. Namai buvo apdrausti. Gesinimui vadovavo Jonavos miesto ugniagesių vadas ir V. D. kuopos k-dos v-kas lt. Meškauskas.

V. 18 d. 22 val. į gaisrus Drobės g. Nr. 9 (Šančiuose) ir V. 20 d. 12 val. Tilmanso fabrike (Pramonės g.) buvo šaukiami įgulos ugn. inspektorius ir V rajono vadas.

Pionierių batalione daug pasidarbavęs ugniagesių komandos viršininkas leit. Klimauskas paskirtas į kitą vietą ir perdavė komandą leit. Garaliui, kuris jau buvo 8 pėst. pulko ugniag. k-dos viršininku 1928 — 1929 metais. Už pasidarbavimą ugniagesybai leit. Klimauskas apdovanotas „Artimui pagalbon“ III l. garbės ženkle.

Nauju įgulos tarnybos statutu (B—22, vid. tarn. st. V dalis) kariuomenėje panaikintas įgulos brandmažorų vardas. Jie vadinsis dabar įgulos ugniagesių vadais.

Apdovanojimas. Lietuvos ugniagesių organizacijų sąjunga apdovanojo už ypatingus nuopelnus ugniagesybai: „Artimui pagalbon“ ženklo III laipsniu Kauno įgulos ugniagesių V rajono vadą adm. mjr. Ardicką, 2 ulonų L. D. K. Birutės pulko k-dos v-ką lt. Doviata, ryšių bat. k-dos v-ką lt. Slyvauską ir 2 ulonų pulko k-dos vachmistrą vyr. pusk. Načajų. Kariuom. vyr. inspektorius mjr. Ružancovas apdovanotas ženklu už ištarnavimą ugniagesių eilėse XX metų (su vyresniškumu nuo 1929. VIII. 10 d.).

Ugniagesių filmos kariams. V. 22 d. ugniagesių savaitės pradžios proga „Saturno“ ir „Odeono“ kinematografų savininkai p. p. Račkauskas ir Gabrys pakvietė Kauno įgulos ugniagesius (karius, šaulius ir civilius) į nemokamus seansus savo kinematografuose. Buvo rodomos labai įdomios ir kariams naudingos filmos „Ugniagesių brigada (iš Amerikos ugn. gyvenimo) ir „Žmonės ugnyje“ (vokiečių ugniagesių darbuotė). Visi ugniagesiai labai patenkinti Kareiviška ačiū p. p. Gabriui ir Račkauskui.

Savanoriai kūrėjai

Panevėžys. Gegužės mėn. 15 d. buvo Lietuvos Kariuomenės Savanorių Sąjungos Lietuvos Karaliaus Mindaugo Panevėžio skyriaus metinė savanorių kūrėjų šventė.

Iš ryto savanoriai kūrėjai rinkosi į šaulių teatrą, kur 10 val. su 4 p. p. orkestru rikiuotėje nužygiavo į katedrą—pamaldų išklausyti.

Po pamaldų visi savanoriai kūrėjai nužygiavo į įgulos bažnyčią, kur padėjo prie žuvusiems atminti lentų gražų vainiką. Gedulingo maršo melodijoms sugaudus, savanorių kūrėjų veiduose buvo matyti didelis susikaupimas ir prisiminimas anų senkių laikų, kada, anot vieno sveikintojo žodžių, su pasiimtais iš paliepių paslėptais surūdijusiais šautuvais ėjo tėvynės ginti. Daugel bažnyčioje buvusioms motutėms ašaros per veidą riedėjo, nes gal nė vienos sūnelio vardas yra amžiams iškaltas šioj marmuro lentoje.

Atlikus visas numatytas apeigas, 14 val. buvo iškilmingas posėdis. Posėdį atidarė skyriaus garbės narys ir jo pirmininkas p. Chodakauskas. Savo kalboje pabrėžė šios šventės svarbą ir reikšmę savanorių gyvenime. Sušukta trys kartus valio J. E. Respublikos Prezidentui, vyriausybei, kariuomenei ir jos vadovybei. Sugiedojus Tautos himną, buvo sveikinimai.

Po sveikinimų savanoris kūrėjas ats. j. leit. mokyt. Rukša laikė paskaitą. Savo paskaitoje priminė istorijos laikus, kaip kovojo Valančius, Basanavičius, Kudirka bei kit. visuomenės darbuotojai ir kaip buvo iškovota nepriklausomybė. Susirinkimas prelegentui už paskaitą širdingai padėkojo gausiais ap- lodimentais.

Apie įvykusį šiais metais sąjungos skyrių atstovų suvažiavimą pranešė kap. Petkevičius.

Skyriaus valdybai atsakius į patiektus savanorių kūrėjų klausimus ir nutarus pasveikinti J. E. Respublikos Prezidentą, vyriausybę, kariuomenę ir kitas organizacijas, sugiedojus Tautos himną, suvažiavimas buvo baigtas. Norintieji savanoriai kūrėjai papiginta kaina galėjo atsilankyti į dabar esamą Panevėžy Konraco cirką

Vikrutis.

Vilkaviškis. 7 val. ryto skyriaus būstinė ir atskirų savanorių kūrėjų namai buvo papuošti tautiškomis vėliavomis. 11 val. įgulos bažnyčioje buvo pamaldos, kuriose dalyvavo ir kariuomenė. Pamaldas atlaikė ir vėliavą pašventino pulko kapelionas kun. Gronius. Po pamaldų čia pat prie bažnyčios buvo išrikiuoti savanoriai kūrėjai ir kariuomenė paradui. Parada priėmė įgulos virš. pulk. Banis. Parado metu buvo įteikta skyriaus pirmininkui vėliava. Praėjus iškilmės maršu, svečiai ir savanoriai kūrėjai nuvyko į iškilmingą posėdį, kuris buvo vietos šaulių būrio vasaros teatre. Posėdį atidarė skyriaus pirmininkas, apibūdinamas šventės reikšmę. Sugiedojus Tautos himną, be darbo prezidiumo, garbės prezidiuman buvo pakviesti įgulos viršininkas, apskrities viršininkas, komendantas ir 4 eiliniai savanoriai. Suvažiavimą sveikino įvairios organizacijos ir valdžios atstovai. Po iškilmingo posėdžio buvo paruošti bendri pietūs ugniagesių garaže.

P. S. Iš pranešimų ir iš mūsų provincijos spaudos tenka pastebėti, kad šiemet beveik visur praėjo labai iškilmingai savanorių kūrėjų šventė ir buvo didelis ją susidomėjimas. Šventės metu buvo pašventintos Šiaulių, Telšių, Ukmergės ir Vilkaviškio skyrių vėliavos.

Alytus. Gegužės mėn. 15 d. Alytaus šaulės minėjo 5-kių metų organizacinio darbo sukaktuves. Tą dieną buvo ir Alytaus apskr. savanorių kūrėjų 5-kių metų sąjungos įsikūrimo ir metinė šventė. Šaulės ir savanoriai kūrėjai iš anksto susitarė sukaktuves kartu minėti. Šaulės nupynė vainikus. Vieną vainiką savanoriai kūrėjai uždėjo prie Nepriklausomybės paminklo žuvusių pagerbimui, antrą ant a. a. karininko Juozapavičiaus kapo ir

trečią vainiką šaulės, lydimos savanorių kūrėjų, ant a. a. šaulio Bloznelio kapo. Savanorius kūrėjus sveikino šaulių moterų vardu šaulė Delinikaitytė. Šaulių moterų iškilmingą posėdį atidarė šaulė Petruškevičienė. Atidarius sugiedotas Tautos himnas. Į garbės prezidiumą pakviesti rinktinės valdybos pirmininkas mjr. Ambraziejus, rinktinės vadas ir savanorių s-gos Alytaus skyriaus valdybos pirmininkas kpt. Petruškevičius, pulk. I. dr. Puodžiūnas, policijos vadas Kondrackis, miesto burmistras p. Žilinskas ir p. Adžgauskas. Dienos pirmininke pakviesta šaulė Vaičiūlienė ir sekretore šaulė Čepukaitytė. 5-kių metų organizacinės darbuotės proga sveikino: rinktinės valdybos pirmininkas mjr. Ambraziejus, rinktinės vado ir savanorių kūrėjų vardu kpt. Petruškevičius, apskrities viršininko ir policijos vado vardu — p. Kondrackis, miesto savivaldybės vardu — burmistras p. Žilinskas ir apskr. valdybos vardu — p. Adžgauskas.

5-kių metų organizacinės darbuotės eiga pranešė šaulė Petruškevičienė.

Po pranešimo sugiedotas Tautos himnas. Tuo minėjimo oficialė dalis baigta ir savanoriai kūrėjai su šaulėmis čia pat šaulių salėj užkando šaulių paruošto valgio ir pasikalbėjo įvairiais aktualiais šių dienų reikalais.

Vakare gimnazijos salėj buvo šaulių moterų suruoštas vakaras. Vaidino vieno veiksmo komediją „Teodolinda“; toliau monologai ir deklamacijos. Pelnas skirtas rinktinės namams statyti.

Pafrontės šaulė.

Vytauto parko atidarymas. Vytauto parkas Kaune yra jauki vietelė vasaros gražiais vakarais praleisti atliekama laiką. Vasaros sezono metu yra rengiamos vakarais pramogos. Tam reikalui yra įrengta ir estrada. Šiomet šį parką paėmė savo žinion Vytauto kalno šaulių būrys. Programa bus šeštadienių, sekmadienių vakarais ir vieną dieną savaitės vidury. Gegužės 22 d vakare buvo šios vasaros sezono Vytauto parke atidarymas. Trumpa kalba atidarė šaulė p-lė Genytė. Vėliau šaulių (mišrus ir vyrų) choras padainavo keletą dainelių. Buvo suvaidintos dvi vienveiksmės komedijėlės. Parke griežė 1 gusarų pulko orkestras. Parko salėj taip pat buvo muzika ir šokiai. Buvo patenkinti ir programų ir šokių mėgėjai.

Kaip p-lė Genytė savo atidarymo kalboj pabrėžė, bus stengiamasi duoti lietuviškoji programa. Taip pat stengsis tą programą įvairinti ir kiek jėgos leis rūpintis, kad ji būtų turtingesnė ir lietuvių sielai artimesnė. Bet šių užsimojimų atsiekimas daug priklausys ir nuo mūsų visuomenės, kiek ji tai parems lankydama parką.

Alytaus šaulės su ulonų pulko kareivėliais kasmet tvarko karių ir šaulių kapus. Alytaus kapinėse garbingų tautos sūnų yra 180 kapų. Pernai ulonų pulkas atvežė apie 30 vežimų juodžemio. Šaulės apravėjo ir prisodino gražių gėlių. Pernai pasodintos vyčio kryžiaus forma rūtos gražiai pradeda žaliuoti. Šiomet ulonų pulkas, be darbo, dar asignavo 40 litų. Šaulės apravėjo ir pasodino žeminių broliukų. Vasariniai filiansai bus vėliau sodinami.

Pafrontės šaulė.

Šaulės ir kariai tvarko karių kapus Alytuje.

Šaulių komitetas ekskursijoms prilmti. Kultūrinių org-jų atstovų pasitarime, kuris buvo gegužės mėn. 18 d., Klaipėdoj, tapo įsteigtas specialus atvykstančioms į Klaipėdą ekskursi-

joms priiminėti. Į komitetą pirmininku išrinktas p. J. Jonušaitis ir nariais p-lė Jankytė, p-lė Mazalauskaitė, p. Chmieliauskas ir p. Neibacheris. Šiomis dienomis iš Kauno laukiama „Dainos“ dr-jos ekskursija. Atvykstančias iš Amerikos lietuvių ekskursijas ir toliau priiminės šaulių būrys.

Pakuršės šaulys.

Didelė Liudvinavo šaulių būrio šventė. Gegužės mėn. 15 d. Liudvinavo š. būrys turėjo būrio vėliavos pašventinimo — įteikimo iškilmes, į kurias atvyko rinktinės vadas ir gretimi šaulių būriai ir atstovai.

Iškilnių žiūrėjo per 2000 piliečių. Toliau mokyklos salėj buvo iškilmingas posėdis. Pagerbta žuvę kairžygiai ir tautos darbuotojai. Papiesta būrio istorija. Būrys buvo miręs ir 1926 m. rinktinės vado, pil. br. Miliūno, atgaivintas. Pirmu būrio vadu buvo š. K. Gustaitis. Būrį sveikino būrių ir kitų organizacijų atstovai. Nusiųsta sveikinimai vyriausybei, vadovybei ir savanoriams kūrėjams. Po iškilnių Liudvinavo sode buvo gegužinės.

Laisvė.

Iš Marijampolės rinktinės būrių vadų suvažiavimo. Suvažiavime būrių vadai pasiryžo dar labiau būrius kariškai ruošti. Gražiai pasveikinta 4 naujų būrių (Rūdelės, Sešupės, Pažerų ir Pakumprio) vadai.

Šiems metams kariško parengimo ir sporto programa dar platesnė, nes bus 3 programiniai šaudymai ir sporto programoj, be buvusių pratimų (tik 500 mtr. bėgimas pakeistas 400), dar įvesta granatų svaidymas ir 5 km. žygis.

Atkreiptas dėmesys į dar didesnę šaulių savitvarką ir gyvenamų vietų, sodų užlaikymą. Ginklus gaus tik šauliai, tarnavę kariuomenėj, arba išlarkę iš kariško parengimo programos (šaulių atskira programa) egzaminus.

Nevergas.

Marijampolė. Šiomet, kaip ir kitais metais, karių kapus uoliai sutvarkė ir gėlėmis apsodino šaulės ir mokinės. Gražų kapų vaizdą sudaro jau visai žydinčios gėlės (našlaitės). Kiek vėliau dar bus sodinama ir kitų vasarinių gėlių.

Nuo šių metų kapus, išvykstančios kitur gyventi lietuvaitės, perdavinės savo jaunesnėms draugėms.

Karžygio dvasia.

M. Jankaus šaulių būrys. Šiais metais įsteigtas Klaipėdos priemiesty, Smeltėj, vadinamoj Klaipėda 2 (fabrikų rajonas) šaulių būrys. Jis buvo pavadintas Mažosios Lietuvos Patriarcho Martyno Jankaus šaulių būriu. Jaunas šaulių būrys pradėjo gyvai reikštis.

Gegužės mėn. 7 d. p. Šūmano salėj buvo šio būrio įkurtuvės. Įkurtuvių šventėj, smeltiškių džiaugsmui, dalyvavo patsai p. Jankus. Jis buvo iškilmingai kariškai sutiktas. Į sveikinimus p. Jankus atsakė įdomia kalba, kuri rodo gerbiamo senelio lankią vaizduotę, gilią atmintį, švelnų jumorą ir taurią tėvynės meilę. Jam sugiedota ilgiausių metų. Atsisveikinus, jis buvo išneštas ant rankų į savo auto.

Įkurtuvių programą atliko vietos šaulių scenos mėgėjų sekcija, šaulių sporto sekcija ir Klaipėdos giedotojų draugijos choras, kaip svečias. Po to sekė linksmoji dalis. Publikos buvo pilnutėlė salė. Pažymėtina, kad p. Šūmanas išnuomojo šauliams savo salę be atlyginimo keturiems metams. Būriui vadovauja energingas ats. j. leit. Piliponis ir p. Jurkšaitis.

Pakuršės šaulys.

Lauko hockey rungtynės. Lauko hockey pas mus Lietuvoj mažai žinomas. Vienintelė vieta, kur ši sporto šaka plačiau praktikuojama — Klaipėda. Čia dabartiniu metu yra dvi komandos: „MTV“ ir „Sportverein“. Šio mėn. 1 dieną buvusios tarp jų rungtynės baigėsi 3:1 „MTV“ naudai. Rezultatas tuo labiau nelauktas, nes „Sportverein“ senesnė komanda, turinti daugiau patyrimo, kai tuo tarpu „MTV“ lauko hockey viešai pasirodė tik šiais metais.

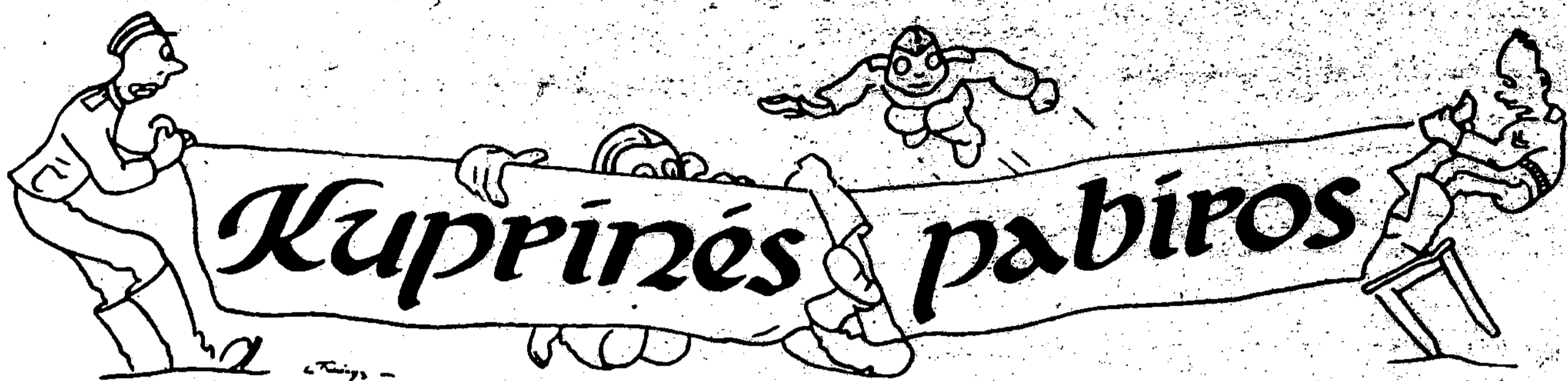
Per Sekmines buvo pakviesta į Klaipėdą Karaliaučiaus stipri lauko hockey komanda: „V. e. Sackheimer Mittelschueler“, kuri pirmą dieną rungsi su „Sportverein“, o kitą su „MTV“.

Pirmos rungtynės buvo labai gyvos ir įdomios. Abi komandos smarkiai kovojo. Nugalėjo „Sportverein“ aukštu rezultatu 4:2.

Kitos rungtynės tarp „MTV“ ir „V. e. S. M.“ buvo visai kitos. Čia jau geriau žaidė Karaliaučiaus komanda, kuri ir laimėjo 3:0. Pažymėtina, kad visų trys golai buvo įmušti pirmam puslaiky. „MTV“ nesugebėjo nė garbės golo pasiekti.

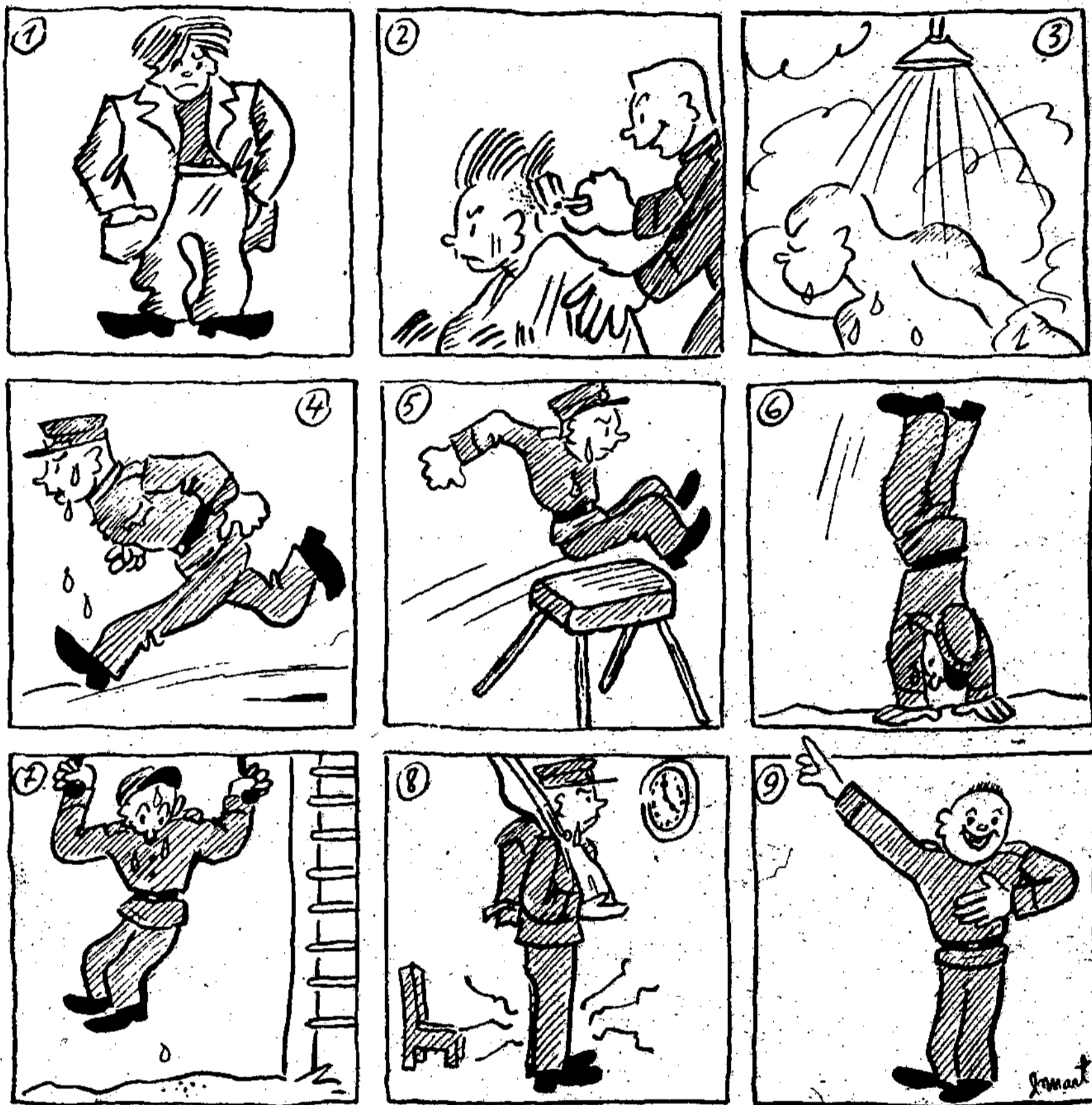
Futbolas. Gegužės mėn. 15 d. Klaipėdos apygardos „KSS“ futbolo komanda buvo pakviesta rungtynėms į Tauragę prieš vietinę apygardos komandą. Rungtynes laimėjo „KSS“ 6:4. Pirmas puslaikis baigėsi 4:4.

J. K-ris.

Naujoko Raulo Rėčio istorijėlė

J. Martinaičio karikūros; Misinginio Mamonėlio žodžiai.

1. Štai jums, vyrai, Raulas Rėtis,
Toks sudribęs, išsiskėtęs,
Pasišiaušę jo plaukai —
Baisiai bijo jo vaikai.

2. Raulas Rėtis pyksta ,raukos,
Kam kirpėjas kerpa plaukus —
Pyk, Rauluti, mielas brole,
Iš plaukų vis vien liks „mol“.

3. Kokiai čia figūrai dailiai
Karštas garas valo kailį,
Ar pažįstat iš arti,
Kas čia šutinas pirty?

4. Ak, tu, Raule, mielas Raule,
Kam kečiesi tu su saule,
Kam po aikšte taip lakstai
Ir jautiesi neprastai?

5. Pasitraukit, duokit kelia,
Rėtis šoka per „kumele“ —

Ir tu man taip dailiai šok.
Šokinėti taip išmok!

6. Neregėtas fokus — pokus:
Raulas rankom vaikščiot mokos,
Pilvas suveržtas diržu —
Ir malonu ir gražu!

7. Per gimnastiką ir sportą
Bus jis vyras pirmo sorto,
Taip jis visas pasikeis,
Nepažins jo, kai pareis.

8. Nors su šautuvu jį stato,
Jam tik eina į sveikata,
O kai gauna valandų,
Gai sakysit nesaldų?

9. Šitaip Rėtį visur varė
Ir padarė gerą kari —
Toks stiprus jis ir gražus,
Aišku, niekur neprazus!

Mintys apie karišką išvaizdą.

Jei kas kuprą tur netiesia
Sako, kapas to n'ištiesia
Arba jeigu kas jau raišas
Toks ir kuopoj nesimaišo
Taip jau kalbama net kaime
Ir suprantama savaiame.
Štai pirmiau toks Simas Ropė
Tai ant krosnies vos užkopė
Gulį sau ten, aimanuoja
Žingsnis litą jam kainuoja
Einant koja klius už kojos
Žiu — purvyne ir voliojas.
Per dienas po šiukšlės rausias
Ir sau vaikšto nesiprausęs.
O jau pilvas ir kuprelė! —
Žmonės lenkdavos iš-kelio.
Čia pulke, sakyt reik tiesa,
Ne tokias kupras ištiesia!
Kieno pilvas užsirieta —
Su krūtine mainos vietoms.
Arba paprotį vėl turi
Lyg ieškodams žemyn žiūri
O pulke toks Simas Ropė
Net į kurtį jau įkopia
Jau dabar jis, brole, karys
Ir ką nori padarys.
Jau nėra kas juoką kelia
Kai jis šoka per „kumele“.
Pirmiau, bėgs, lėks išsižiojęs
Štai, žiūrėk, užkliuvo koja
Ties „kumele“ ir voliojas.
O „aplink!“ kai pasigirsta
Besisukdamas ir parvirsta.
Taip ir eina kryžiaus kelia
Taip ir velka, brole, kryželi,
Besimokydamas sušyla.
Kaip praeit reik pro viršila,
Bet jei vyras, o ne vaikas
Tai ir „muštrui“ yra saikas:
Dabar žengia ir žygiuoja
Pulko aikštė net linguoja.
Ropė jau ir būda rado
Kaip praeit pro kuopos vada:
Ziežirbės iš pasagu
Žengiant lekia, net smagu.
Negaišuoja jau tiek laiko
Šautuva uždėt pataiko.
Kelt ant dešinio peties
Neužėina jau minties.
Arba žiūrint į kuprinę
Nesiguodžia nusimines.
Vis pirmyn, vis su komanda
Toks visur jau kelia randa.
Garbe kariška toks gina
Kitaip žiūri ir merginos.
Žodžiu, mūsų Ropės Simo
Jau visai ne toks likimas
„Miklink!“ — Ropė pats pasakė
„Dėl tėvynės ranka raki“.

HaBe.

Pasiskino.

Du kaimiečiai žiūri, kaip moko ka-
rius rikiuotės.
— Sakyk, Raulai, kodėl, o! kari-
viai vis nešioja kuprines?
— Paikūti tu. Tai dėl to, kad kupro-
tiems išlygintų kupras.

Sofizmas

Senovės Graikijoje buvo valkatų, kurie savo iškalbingumu sugebėjo įrodyti ką tik norėjo: tiesą, netiesą; juoda pavadinti baltą ir t. t. Jie buvo vadinami sofistais.

Kartą Atėnuose sofistas, sutikęs pilietį klausia:
— Gerbiamasai, ar tamsta nieko nepametei, ko neturi?

Žmogus, apsidairęs, apsičiupinęs, atsako:

— Nieko!

— O ar tamsta turi tai, ko nepametei?

— Žinoma, turiu! — neabejodamas atsakė žmogus.

— Tai tamsta turi ragus! — nusijuokė sofistas.

Garsus sofistas Eutidėmas klausia savo klausytojo.

— Kurie žmonės, paprastai, mokosi — protingi ar kvailiai?

— Mokosi protingieji! — atsakė pagalvojęs.

— Ką nors mokindamiesi, — tęsė sofistas, — žinoma, pirma to nežinojote, ko mokėtės?

— Nežinojome!

— Ir tačiau, — spyrėsi sofistas, — nežinodami šito dalyko, buvote tuo pat metu ir protingi?

— Nu ne! Tai ne taip! — atsakė susimąstęs jaunuolis.

— O jei neprotingi, tai buvote kvailiai?

— Teisybė! — atsakė klausiamasis.

Vos tik jaunikaitis spėjo atsikvėpti, kai kitas sofistas, pirmojo brolis, paklausė:

— Kada mokytojas ką nors kalba, kurie vaikai supranta: protingi ar kvailiai?

— Protingi! — atsakė klausiamasis.

— O kurie vaikai mokosi: ar tie, kurie supranta, ar tie kurie nesupranta?

— Kurie supranta!

— O supranta protingieji, todėl ir mokosi protingieji! — pabrėžė sofistas.

— Ir tu be reikalo sutikai su Eutidemu!

Kartą sūnus, sugrįžęs iš sofisto, klausia savo tėvo:

— Ar mušdavai tu mane mažą?

— Mušdavau tau nusikaltus! — atsakė tėvas.

— Tai kam mane mušdavai?

— Norėdamas tau gero!

— O aš, norėdamas tau gero, ar negaliu tave lazda tvokti?

— Tokio įstatymo nėra! — atsakė tėvas.

— Įstatymus išleido žmonės, kaip tu ir aš! Aš, norėdamas tau gero, galiu išleisti įstatymą ir mušti tave, nes tau senam nusikaltimai daugiau neleistini, negu man mažam.

V. Dilka.

vyr. redaktorius Evertas, atsidėkodamas už „Latvijas Kareivio“ redaktoriaus apsilankymą, dabar keletą dienų lankėsi Rygoje. Kartu su Evertu, kaip lenkų šaulių sąjungos užsienio žinių skyriaus vedėju, buvo nuvažiavę į Latviją to skyriaus darbininkai „Polskos Zbrojnos“ redaktorius Krasickis ir lenkų šaulių sąjungos užsienio skyriaus pirmasis sekretorius Matusevičius, kurie aplankė latvių šaulių vadovybę.

Šia proga „Latvijas Kareivis“ aprašė Evertą gyvenimą.

Lenkija. Aviacijos parengimo stovyklos civiliams asm. Šiais metais Lenkijoje bus organizuotos trys aviacijos parengimo kariškos stovyklos. Jos bus Lodzėje, Lvove ir Lucke. Kandidatai į šias stovyklas turės atitikti tokioms sąlygoms: amžius nuo 18 iki 21 metų (iki šaukimo į kariuomenę), turi būti pabaię I laipsnio karišką rengimą, tinkamai išėję aviacijos teorišką kursą, turėti tikrosios tarnybos arba atsargos karo lakūnui tinkamą sveikatą ir nemažesnę 6 klasių bendrą mokslą.

Mokslas Lodzės aviacijos kariškoje stovykloje prasidės gegužės 25 d., Lvove ir Lucke — birželio mėn. 25 d. Mokslas stovyklose truks apie 3 mėnesius.

Neskambūs šaudymas. D. Britanijos karo ministerija gavo iš vieno išradėjo prietaisą pašalinti garsą šaudant pistoletu, šautuvu ir kulkosvaidžiu. Išradėjas pareiškė anglų spaudai, kad jo išrastas prietaisas kautynių metu bus naudingas snajperiams (ypatingai taikliems šauliams).

Tarptautinės raitininkų rungtynės šiemet buvo suruoštos Nicos mieste (Prancūzijoje). Jose dalyvavo Airijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Ispanijos, Italijos, Portugalijos, Prancūzijos ir Turkijos karininkai su savo arkliais. Pirmuosius 4 prizus gavo italų bei prancūzų karininkai.

Italijos jaunimo parengimas. Laikraštis „La France Militaire“ suskaitė kiek jaunųjų žmonių rengiama Italijos prieššaukiamojo paruošimo fašistų organizacijose. 2½ milijonų vaikų mokosi „Baliila“ organizacijose (vaikams ruošti), 1,2 mil. — jaunimo „Avangardo“ organizacijose, 300 tūkst. jaunuolių, skiriamų į karininkų kandidatus, mokosi specialiuose kursuose aspirantams.

Čekoslovakijos parlamentas priėmė naują karo tarnybos įstatymo projektą. Tarnybos terminas — 14 mėn. Sąryšy su tuo kariuomenėje bus žymiai padidinti kadrai, ypač liktinių puskarininkų skaičius. Naujas įstatymas pradės veikti nuo š. m. rudens.

Kariškosios enciklopedijos. Prieš d. karą rusai pradėjo leisti didelę kariškąją enciklopediją. Tačiau d. karas pertraukė pradėtą darbą — enciklopedijos leidimas buvo sustabdytas. Išėjo 16 tomų (iki raidės „P“). Dabar sovietų kariuomenės vadovybė išleido I tomą naujosios „sovietų kariškosios“ enciklopedijos. Pirmame tome yra 914 straipsnių. Daugiausia straipsnių skirta karo technikai — 41,2%, karybai, organizacijai ir tiekimui — 18,1%, karo istorijai — 16,7%, karo geografijai — 11,5%, karo ekonomikai — 5%, politikai — 5%, kitiems dalykams — 2,5%.

Lenkai taip pat išleido savo kariškosios enciklopedijos I tomą ir keletą II tomo sąsiuvinų. Pradėjo leisti pr. metais.

Dar anksčiau pradėjo leisti kariškąją enciklopediją italai. Jie yra išleidę jau keletą tomų.

Mūsų „Lietuviškoji enciklopedija“ karo skyrius gana platus, platesnis kaip kitose enciklopedijose.

Karo automobilių bandymas anglų kariuomenėje. apie kurį rašė „Karys“ (7 nr. 145 pusl.) jau pasibaigė. Nuo sausio 18 d. iki balandžio 16 d. automobiliai apvažiavo Egipto ir Sudano kraštus ir grįžo Kairo miestą, atlikę 8.045 klm. Kelionėje dalyvavo mašinos Rilei—Nain, Morric, Krosslei ir Kommer — Raider. Visos mašinos išlaikė egzaminus labai gerai, atliko visus skirtus joms uždavinius.

Estija. Atsarginių šaukimas. Spaudos pranešimu, šių metų vasarą Estijoje bus pašaukti kariškiems pratimams 5000 atsarginių, iš kurių apie 1000 puskarininkų ir 4000 eilinių. Taip pat numatoma pašaukti į kariškus pratimus ir atsargos karininkai.

Estai didina savo aviaciją. Anglų aviacijos firmos gavo iš Estijos vyriausybės užsakymą pagaminti estų aviacijai bombovežių su „Rolls-Roys“ varikliais. Tokie bombovežiai pasižymi dideliu greitumu ir naudojami anglų aviacijoje.

Skraidanti baterija. Amerikiečiai sėkmingai atliko art. baterijos perkėlimo bandymus. Haubicų baterija iš 4 pabūklų 75 mm kal. per 5 — 8 minutes buvo įkrauta į 3 bombardavimo ir 4 transporto lėktuvus. Visi baterijos kariai buvo aprūpinti parašutais. Lėktuvai skrido 2000 metrų aukštumoj, 14 naikintuvų lydimi. Per valandą buvo perskrista 120 klm. Per 17 min. baterija buvo nuimta nuo lėktuvų ir paruošta kautynėms.

Amerikiečių nuomone, toksai baterijos kilnojimas ypač patogus kalnų artilerijai. Aprūpinimas sviediniais irgi ketinamas atlikti oro keliu.

Latvių ir lenkų redaktorių pasimatymai. Latvių kariuomenės dienraščio redaktorius pulk. lt. Plensneris, pirmiau aplankęs Estiją ir Lietuvą, neseniai buvo nuvykęs pas trečią kaimyną — Lenkus. Lenkų kariuomenės dienraščio „Polskos Zbrojnos“

Organizuoti kursai priešaviacinio bei priešdujinio apsigynimo inspektoriams. Šio mėnesio 9 d. Varšuvoj išskilmingai atidaryti I-ji priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo kursai L. O. P. P. vadovų inspektoriams. Kursus atidarė L. O. P. P. (priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo sąjungos) vyriausios valdybos pirmininkas dr. Martynowicz. Į kursus susirinko 30 atstovų iš visos Lenkijos. Kursus suorganizavo P. O. P. P. Jie truks 10 savaitių.

Lenkai stiprina „kresų“ kolonizavimą. Lenkų karo reikalų ministerijos organas „Polska Zbrojna“ paskelbė „kresų“ (pakraščių) kolonizavimo įstatymo papildymą, kuris parodo lenkų vyriausybės dedamas pastangas tvirtai kolonizuoti vad. „kresus“.

Žemės reformos ministerio žinion perduodami nauji žemės ir miško sklypai, tinkami kolonizacijai. Nauji sklypai bus duodami kariškiams kolonistams nemokamai. Kariai, kurie už seniau gautus sklypus dalį pinigų jau sumokėjo, nuo likusios sumos mokėjimo atleidžiami. Kolonistai, kurie turi netinkamus ūkiui kurti sklypus, gali būti perkelti į kitus sklypus. Persikėlimo išlaidoms padengti bus išduodamos pašalpos iki 500 zlotų. Kai kuriais atžvilgiais žemės ūkio ministeris turi teisės visai arba iš dalies anuliuoti (panaikinti) naujakurių skolas valstybės finansų istaigoms.

Kariuomenės leidiniai.

B—22. Vidaus tarnybos statutas. V dalis. Įgulos tarnyba. Vyr. štabo spaudos ir švietimo skyriaus leidinys. Kaunas, 1932 m. Kaina: kariams ir šauliams 30 centų, kariuomenės mokymo įstaigų klausytojams 20 centų ir knygynams 1 litas.

Tch.—7. Paštinių karvelių laikymo ir mokymo laikinosios taisyklės. Vyr. št. spaudos ir šviet. skyr. leidinys, Kaunas, 1932 m. Kaina: kariams ir šauliams 65 centai, kar. mok. įst. klausytojams 30 cent. ir knygynams 1 litas.

„Mūsų Žinynas“ 1932 m. XXIII t. 87 nr.
„Kardas“ 6 nr.

Nauji leidiniai.

Jurgis Dabrila. Asmuo istorijoje ir progrose. Autoriaus leidinys. Kaunas, 1932 m. 62 pusl. Kaina lit. 1,50.

Sėjos baras. Spaudos, literatūros iliustruotas laikraštis 1—2 nr.

Talka. Lietuvos kooperatyvų tarybos organas. 3—4 nr.

Lietuvos gaisrininkas. Mėnesinis ugniagesių laikraštis 5 nr

Medicina. Laikraštis, skiriamas medicinos teorijos ir praktikos reikalams. 3 nr.

Justas Paleckis. Dienų nelaisvė. Žurnalisto eilėraščiai ir vertimai „Dienos“ leidinys. Kaunas, 1931 m. 92—IV pusl. Kaina lit. 2,50.

Juozas Bertulis. Ugniagesių maršas. Vyrų chorui. Kaina 1 lit.; Pabaltijo ugniagesių himnas. Vyrų chorui ir solo, fortep. pritariant. Kaina 1 lit. 75 cent. Klaipėda 1932.

Kompozitorius J. Bertulis parašė muziką a. a. Turčiniškio-Zubrickio žodžiams „Bokšte sargybinio varpas prabilo“ ir aranžiravo Notbeko ugniagesių himną („sirenos, trimitai pavojun vadina“, leit. Maksimavičiaus vertimas).

Maršas ir himnas tinka visoms ugniagesių komandoms, tiek karių, tiek šaulių ir piliečių (savanorių). Iš kariuomenės komandų maršo ir himno melodijos lengvai pasiektų kaima nes kasmet arti 600—700 žm. eina į atsargą. Todėl vertėtų įsigyti šių veikalų gaidas visoms ugniagesių komandoms ir išmokyti dainuoti.

Maršo ir himno gaidos, išsirašant iš autoriaus (Klaipėda, Muzikos Mokykla, J. Bertulis), kainuoja tik 2 lit. 25 cent. su persiuntimu. Pinigus galima siųsti ir pašto arba žym. mok. ženklais.

Liudvikas Coloma. Trys ispaniškos apysakos. Išvertė ne iš ispaniško originalo, bet iš lenkiško vertimo Vikt. Kamantauskas. Šv. Kazimiero dr. jos leidinys. Kaunas, 1932 m. 257 pusl. Kaina lit. 2,50.

Knygą skaitydamas žmogus matai, kad autorius labai gerai pažįsta Ispanijos visuomeninį gyvenimą, o ypač jos aukštesniųjų sluoksnių gyvenimą. Piešiamieji apysakose tipai pasižymi savo realumu. Apysakų intriga tiek įdomi, kad pradėjus skaityti bet kurią apysaką, jau skaitymo nebegali nutraukti, kol apysakos nebaigi. Idėtos šioje knygoje 3-se apysakose. I „A Fel“, II „Kurkė“ (kalakutė) ir III „Tai buvo šventas žmogus“ tiek vaizdžiai aprašo aukštesniojo Ispanijos luomo pažiūras į religiją ir visuomeninius santykius, kad gauti aiškų vaizdą, kodėl, rodos, tiek giliai tikinti ir tiek uoliai ir pompastiškai atliekanti tikiybines pareigas ispanų tauta, po neseniai įvykusios revoliucijos tokiu pat uolumu ir entuziazmu degino savo gražiąsias bažnyčias ir pilnus meno brangenybių vienuolynus. Pasirodo, kad Ispanijos aukštoji visuomenė

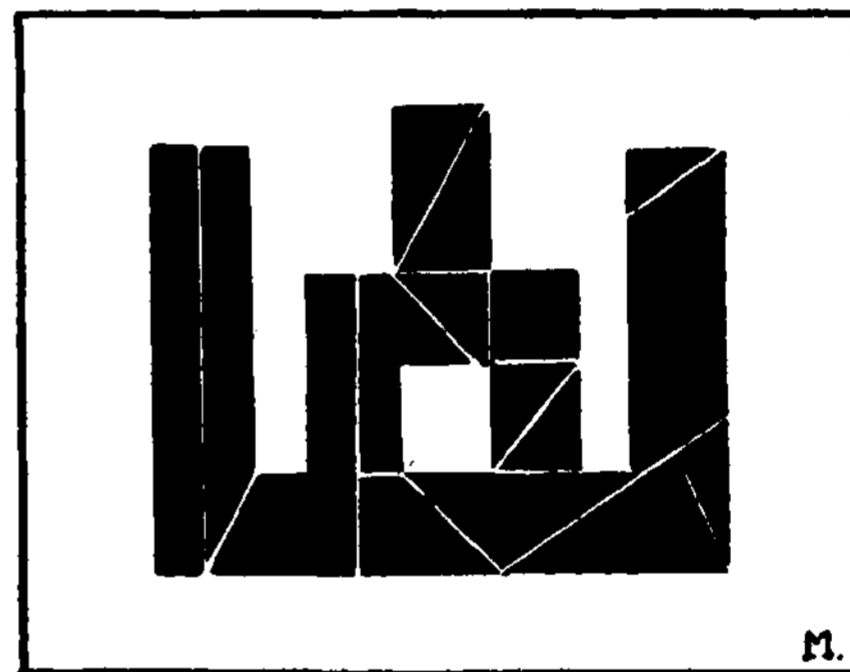
buvo jau iš pagrindų supuvusi ir masėse nebeturėjo jokio autoriteto. Tikiybės dalykuose aristokratija esmės niešėjo ir tarės viską gerai atlikusi, jei tik skirtu laiku nuėjo į bažnyčią ir namie atkalbėjo senais papročiais nustatytas maldas. Visoki labdarių „geri darbai“ buvo atliekami ne iš nuoširdžios artimo meilės ar iš pilietinių pareigų gilaus supratimo, bet vien tik iš tuščio noro pas.afišuoti prieš sau lygius ir net tuomi kai kada pridengti savo tamsius darbelius. Autorius stengiasi įrodyti, kad gilus, sąmoningas tikėjimas, jungiamas su nuoširdžia artimo meile ir kitoms dorybėms gali užtikrinti žmogui tikrą sąžinės ramumą ir laimę tiek šiame, tiek aname amžinyje gyvenime. Ir reikia pripažinti, kad autorius savo tikslą atsiekia.

Knygos kalba gera, bet tik gerokai pasitaiko korektūros klaidų. Karių ir moksleivių bibliotekoms rekomenduotina.

Lampeão Brazilijos banditų karaliaus nuotykių. Parašė Viktoras Kropa's. Atspausa iš savaitraščio „Ūkininkas“ 1931. Kaunas, 1932 m. 157 pusl. Kaina lit. 2,20.

Knygos autorius sakosi šiuos jo nuostabių. aprašymus plėšiko Lampeão nuotykius ėmęs ne iš savo fantazijos, bet aprašęs tikrus šio narsaus plėšiko ir jo gaujos pergyvenimus. Tačiau sunku tikėti. Juk tada arba autorius turėjo su plėšiku bendradarbiauti, arba plėšikas turėjo iš visų savo „žygdarbių“ jam „išsispavėdoti“. Vis dėlto reikia pripažinti, kad kriminalinių romanų mėgėjams ši knyga bus labai įdomi. Skaitytojas pakeliui susipažins ir su Brazilijos gyventojų papročiais ir šalies valdžios dėl nuolatinių revoliucijų galutinai išgyverimu ir bejėgiškumu. Gaila tik, kad knyga labai nerūpestingai išleista, nes korektūros klaidų begalės.

Galvosūkių 20 nr. sprendimas.

II
Nenunokusios serbentos. Galb būti ir kitos uogos, kurios nunokusios yra raudonos.
Gerai išsprendė L. Briedis (VŠ).

Galvosūkis 22 nr.

(Vert. 1 tšk.).

Aš esu kariuomenės vienetas ir susidedu iš 10 raidžių: 1, 2, 3, 4, 5, 6, ir 9 raidė sudaro jūrų karo laivyno vieneto pavadinimą; 3, 4, 6, 5, 9 ir 10 raidė reiškia ginklą; 4, 8, 9 ir 10 — žodelytį, sakomą ką nors rodant.

5, 7, 8, 9 ir 10 — upe, tekančią Europoj; 7, 8 ir 4 — moters vardą.

3, 4, 6, 9 ir 2 — žmonijos nelaimė; 3, 9, 5, 4 — moters papuošalą; 2, 7, 5, 4 ir 10 — vietą, iš kur gaunam vaisių; 4, 6, 9 ir 10 — paukštį.

Kas aš ir kiti?

P. Sirgėdas.

Jau XIV metai gyvuoja
„KARYS“

Kas tik vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lit., 6 mėn. — 4 lit., 3 mėn. — 2 lit., 1 mėn. — 1 lit.

Adr.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“.